

Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop, — Brassai-utca 10.
Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címen-
dők. Kéziratokat nem
adunk vissza és nem őriz-
hetünk meg

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Lejár
1071
1919/19
Tek.
mann Goldschmedt urnak
Wien
Jan
árak
..... 320 le
..... 170 lei
gyedévre ..... 90 lei
Egy hónapra ..... 30 lei
Egy szám ára pályá-
és vidéken is 1 lei 50

Csehszlovákiában
Egy hónapra ..... 5 k
Egy szám ..... 1 ck

Jugoszláviában
Egy hónapra ..... 20 dinár
Egy szám ..... 1 dinár

V. évfolyam, 52. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. adar 7.

1922. március 7. Kedd

Lloyd George bukófélben, Génuva megbukik

— Külpolitikai figyelő —

Semmi sem állandó ma a világ-politikában, csak a válság. Válság szüntelenül van, hol egyik felében a világnak, hol a másik felében az, hogy van, nem esetlegesség és nem véletlen, de ok és okozat egymásba kapcsolódó láncszemei. Az olasz válság például magával vonta a génuai konferencia válságát. A konferencia válsága kihatással volt a német politikára, az angol-francia viszonyra, az orosz kormány helyzetére, a kisantant dolgaira és sok-egyébre. Ma már nincs olyan távoli válsága a világnak, amely egészen közelhozható ne volna. India Angliát jelenti, Egyiptom ugyancsak Angliát, a görög válság Törökországot érinti és érinti Franciaországot is. A dolgok akár messze vannak, akár közel, egymásbafonódnak, emelik, vagy súlyosítják egymást és állandó hullámzásban és nyugtalanságban tartják az egész világ politikáját. Ha a válságok e folytonosságát nézzük, talán kaotikusnak tetszik. Senkise látja tisztán, hogy a káoszól mi fog megszületni, de ha az eseményeket figyeljük, fel tudjuk állítani a rövid prognoszt: mi lesz a közeli negyvennyolc órában.

Az angol kormányválság nem új. Hónapok óta kísért, nem nyíltan, hanem mint burkolt kormányválság. Hónapok óta kergeti az egyik távirat a másikat, hogy Lloyd George állása megrendült, le kell mondania. Mint-hogy mindmáig Lloyd George le nem mondott, a válságot sem lehetett valószínűsíteni. Most az angol kabinet egyik tagja Chamberlain oxfordi beszédében pórén megmondja: van kormányválság. Lloyd George levélben kérdezte meg Chamberlaintől, hogy mondjon-e le. De az ország érdeke — mondja Chamberlain — megkívánja, hogy Lloyd George a helyén maradjon, mert ezekben a nehéz napokban Anglia érdekeit csak ő tudja kellően megvédeni. Az angol krízist ezzel ahelyett, hogy megoldották volna, állandósították. Lloyd George nem mond le, az ügy élen marad, de a talaj bizonytalanra vált. Ha ezekben az órákban még tartja magát, mert az ő kiváló egyéniségére szükség van, ki tudja vajjon ez az elodázás nem fog-e bosszút állani és amikor végre bukik, nem kíséri-e a bukást a zuhanás összeomlása?

A lordkancellár mondotta néhány héttel ezelőtt az angol alsóházban, hogy az elkövetkező hetekben Nagybritánia történelmének legsúlyosabb fejezetét fogja keresztülmélni. Chamberlain most azt mondja: „Ezekben a nehéz napokban szükség van Lloyd Geogera.” Mintha tehát a lordkancellár bejósolta nehéz idők már be is köszöntöttek volna. Mi történik Angliában? A koalíció, amelyen Lloyd George kormányzása alakult, bomlik szanaszét. A munkáspártok az időszaki választásokon győztek. A londoni városi választásokon erőteljes felkészültséggel indultak harella szocialisták. Eddig egy-két emberrel voltak képviselve a magisztrátusban, most kilencvenhét helyen állítottak jelöltet. Ha a Labour Party győz, ez végzetes precedens lehet az országos választásoknál. Nem szólva róla, hogy a szocialisták ugyanugy

a kezükbe kaparintják a vezetést a városnál, mintahogy ezt Bécsben, Stokholmban s részben Berlinben is megtették. A polgári pártok a konzervatív angol munkáspártot bolsevizmussal vádolják és erősen felkészülnek ellene. Lloyd Geogert a polgáriak is azzal vádolják, hogy nem volt elég erőskezű az egyre erősödő munkássággal szemben. Lloyd George, két malomkő közé került. A közeli hetekben fog kiderülni, hogy az ő ismert zsenialitása mire képes.

A kép az angol külpolitikában se rózsásabb. Az ir-kérdés kezd komoly külpolitika lenni. Anglia végre is kénytelen lesz Irországgal is olyanforma egyezséget kötni, mint amilyent Egyiptommal. Az indiai zavar egyre fenyegetőbb. Egyiptommal pedig korántsem intézték el azzal, hogy proklamálták a függetlenségét. Az oszmánállapot, a cenzura s a katonai diktatura megszűnt, de négy kérdésben még mindig Anglia dönt. Az angol birodalom összekötő vonalainak biztonsága Egyiptomban, Egyiptom megvédése idegen támadás, közvetlen vagy közvetett beavatkozás ellen, külföldi érdekek és kisebbségek védelme és negyedsorban Szudán kérdésében megmarad a status quo ante. Ha Egyiptomban kormányképes férfi áll az ügyek élére, mondta Lloyd George, Anglia a négy elintézetlen ügyben is hajlandó megegyezni. Amiből kiderül, hogy a függetlenség kikialtása egyoldalú tény volt Anglia részéről. De Egyiptomban most megalakult az új kormány, Sarwat pasával az élén és Sarwat pasa régi harcosa Egyiptom függetlenségének. Ugyátszik tehát komoly az angol proklamáció. A független Egyiptom politikusai nem szabotálják, de a nyilatkozat alapján akarják kiépíteni az új önálló államot.

A washingtoni konferencián Franciaország volt a leszerelés leghevesebb ellenzéke. Az ellenzéki szerep meglehetősen népszerűtlenséget szerzett odaát a franciáknak. Franciaország nem akar leszerelni. E pillanatban a párisi kamarában a hadsereg kiegészítéséről tárgyalnak. Az előadó elismeri, hogy ez a politika már nemcsak Amerikában, de magában Franciaországban se népszerű. Mindenki szeretné, ha visszaállítanák az egyéves szolgálati időt, de a jelen helyzetben Franciaországnak ragaszkodnia kell a másfél éves katonai szolgálat-hoz. A kamarában falra festik az ördögöt, Németország készülődik, vegyi gyárai új meg új robbantószerkeket gyártanak, a nehézipart Stinnes és Ludendorff szellemé irányítja. De mindez szemmel Németországnak olyan pompás szervezete van, hogy napok alatt mozgósítani tudja egész haderejét. Summa summarum: Franciaország fél, hadseregét kiegészíti és előretolja határát a Rajnáig. Ört kell állani a Rajnán. A Wacht am Rheint ma már franciául éneklük.

És még valamit. Meg kell csinálni a francia-orosz egyezséget mielőbb. Ez a komeneió most megint kísért. Ma már a Kremlben tanácsosznak róla a francia és az orosz megbízottak. Franciaország engedményeket kap a Dom-

vidékén és Kaukázusban, Oroszország viszont biztosítékot kér arra, hogy Lengyelország és Románia nem támadja meg. Hogy hová fejlődnek a tárgyalások, még nem tudni. Az oroszok ügyes politikát végeznek. Ma Svédország és Oroszország közt jött létre egyezmény. Aláírták a kereskedelmi szerződést és Svédország elismerte a szovjetkormányt.

A génuai ügy kezd elposványosodni. Lehetséges, hogy újra elhalasztják a konferenciát. Az időt, ami április tizedikéig terjed, szakértői konferenciával, külügyminiszterek konferenciájával, keleti kérdéssel annyira tulterheltek, hogy az elhalasztás egészen valószínű. Ugyátszik, dühöng az egyetértés a konferencia dolgában. Mást akar Anglia, mást Franciaország, mást Oroszország, mást a kisantant, mást az olaszok: igaza lesz Wirth kanellárnak, ez a konferencia is csak olyan lesz, mint a többi, semmi komolyat nem végez. Lloyd George bukófélben van: az ötlete, Génuva is elbukik.

Közben új-meg-új események új-meg-új helyzeteket teremtenek. Itt van a fiumei incidens. Fiumét több-
izben elintézték békeszerződésekben, egyezményekben, de ez a város a maga örökös forradalmaival kemény feladatokat elé állította Európát. D'Annunzio államcsínyje után rendezték a kérdést, Fiume szabad kikötő lett, Zanellát választották meg kormányzóknak. De jöttek a fascisták és új forradalmat szítottak. A cél világos, Fiumét vissza akarják csatolni Olaszországhoz. A felkelők ma már proklamálták a csatlakozást. Feltűnő az olasz kormány fogadkozása, hogy rendet teremtsen Fiumében. Ha az olasz katonák helyreállítják a rendet, Fiume hovatarozásának sorsa már meg is pecsételtetett. Ami alighanem súlyos konfliktusnak lesz az oka Olaszország és Jugoszlávia között. Nem hisszük, hogy túlságosan idő-szerű volna Ghika herceg párisi interjúja, amelyet a „Matin”-nek adott. „A kisantant Olaszországot tekintni támaszállamának.” Gondolt Ghika herceg Jugoszláviára is, amikor ezt a mondatot tollbamondta?

Megkezdődtek a kamarai választások

Zigre Miklós és Vintila Bratianu ellenjelölt nélkül lettek erdélyi képviselők. Eli Berkovics és a liberális párt zsidó népgyűlést tartott Bukarestben. Dan Sever levele a királyhoz

Az Uj Kelet tudósítójától
A kormány győzelme a szenátor-választásokon a politikai pártokban nem keltett mélyebb benyomást. Az eredményt előrelátták, mert a negyven éven felüli választók szavazata mindenkor a konzervatív pártok javára esett. A liberálisok körében nem tulajdonítanak nagyobb fontosságot az első sikernek, inkább csak agitativ hatását értékelik.
A küzdelem sulypontját a kamarai választásokra helyezik. Ez lesz a döntő harc és minden bizonnyal az eddigieknél is izgatottabb és hevesebb. Az ellenzék bizik a fiatal polgárok haladottabb demokráta ér-zéseiben.

A liberálisok is érzik, hogy a kormány sorsa a kamarai választásokon dől el és mindent elkövetnek, hogy győzelmüket itt is biztosítsák. A képviselőválasztások különben tegnap az egész országban megindultak.
Az ellenzéki sajtó a kormány erőszakosságairól ír, amelyekkel megszerezte magának a szenátusi többséget. Az „Aurora” szerint egy vidéki kerületben három volt averecéanus miniszter szavazott le egy bizottságnál, a szavazatok összeírásánál mégis csak egyetlen néppárti listát találtak az urnában. Az „Epoca” meg azt állítja, hogy a bukaresti első kerületben több parasztpárti vezér egy törvénytelen választási irodát fedezett fel, amelyben liberális ügynökök hamis választási cédulákat gyártottak.
E két tényben annak bizonyítékát látják, hogy

új folyamán az urnákat kicserélték.
Az „Adeverul” mai számában beszámol a kormány intézkedéseiről, melyeket az agitáció szabadsága ügyében tett és azokat a szabadság legteljesebb megsértésének minősíti. A lap eseteket sorol fel, amelyek szerint a kormány szolgálatában álló

csendőrok kövekkel és gyakran puskatussal kergették ki a községekből az agitációs uton járó képviselő-jelölteket.
Az urnák őrzése ügyében Maniu Gyula tiltakozását jelentette be a kormánynál, mire Voitoianu tábornok elrendelte, hogy a bizalmiférfiak is az urnák mellett maradhatnak a szavazás befejezéséig. Maniu különben nyilatkozott a „Gazetta Transilvaniei”-ben a híresztelésekről, mintha az új parlamentben a nemzeti párt és a kormány együttműködése lehetséges volna.

— Az a kormány — mondotta a nemzeti párt vezére, — amely az alkotmányozó nemzetgyűlési választásokat ilyen törvénytelen eszközökkel készítette elő, bukott kormánynak tekinthető. Nem állhat meg az ország élen olyan kormány, amely nem érti meg a kort és törvénytlenességekkel, visszaéléssel és terrorral helyezi el a maga jelöltjeit, amikor alkotmányozó nemzetgyűlés megválasztásáról van szó. A lefolyt szenátusi választások a Bratianu-kormány erkölcsi bukását jelentik.
Bukarestben a kamarai választások alkalmával

újból megindult a versengés a zsidó szavazatokért.
Az Uniunea nagygyűlése, melyet a Tonusban tartottak és amelyen a parasztpárt vezetési is megjelentek, mély hatást tett a zsidó választópolgárokra. Ellensúlyozásul tegnap-ugyancsak a Tonusban a liberális párt is gyűlést tartott, amelyre első sorban a zsidókat hívta meg. A gyűlésen Eli Berkovics, az ismert milliomos elnökölt és felszólalt Florescu igaz ságyügyminiszter is. Eli Berkovics kijelentette, hogy egyedül a liberális párt tudja az országot a mai kor követelményeinek megfelelően kormányozni. Szerinte a parasztpárt listá-

922. március 5.
szuságtól és ha-
a kutatót minden
még valahol va-
y, ami az övé. És
különbön állott,
számolyán, másik
a mezuzát. És
im ezt cselekedte,
a vér ömleni
leszállott, a sa-
lóval, melyet pök-
özött, bekötözte a
szerejete felesége,
és visszafordult
zához, hogy újra
máris megérke-
aki a boltot ki-
ézzon, kirakták-e
del Tsarne nyom-
tt és bemocskolt
a korom tapadt,
a bolt kulcsait
dobta és Menasse
megszézt újat,
mezuzát, mielőtt
üres helyet, ahol
és posztulálásban
nt és a felesége
é soha vissza ne
zletikből, elestek
vonnak elszórt és
itak és a gondok
del Tsarne nem
nek szorultságú-
róf gyűjtött és
minden erejét
di meg ne lássa,
ik. (Folytatjuk.)

urak!
STIA magyar
ezzenek. Az
ek találkozó
hit No. 8. As-
gött. 33741

ajfestő,
ás és
e terem
dor. Cluj
Kossuth L.-u.)
ák, 1282

avaszi
önlegességei
en
n!
s Steiner
áruháza CLUJ,
12.

figyelem!
3136-1

sz
írászat
hajfonatok és
k) készítését,
ajmósást, ma-
nem.
 minden szín-
és kozme-
kaphatók.

Juliska
13. udvarban.

Portugália forradalom előtt

Az Uj Kelet tudósítójától.

Madridból jelenti a Román T. I. Portugáliából érkezett utasok mondják, hogy a flotta legénysége sztrájkba lépett. Az általános sztrájk kiterése csak napok kérdése.

A szűkszavú sürgönynek nagy előzményei vannak. Portugália, amely a világ gyarmati államainak előkelő helyén áll, az utolsó években — minden természeti kincs ellenére és noha a bankóprás nem működött — erős gazdasági hanyatlást mutat. A portugál pénzügyesség, az „escudo”, amely azelőtt öt francia frankot ért, ma tíz centimesre süllyedt és attól tartanak, hogy ez a süllyedés nem áll meg ennél az elértéktelenedésnél. A portugál nemzeti bank alig emelte a háború óta készletét és ma mindössze nyolcszázmillió francia franknyi bankjegy van forgalomban. De a belső zavarok, a háborút követő nagy gazdasági eltolódások a portugál pénzt tetemesen lesüllyesztik.

Ez a körülmény természetszerűen kihát a politikai életre is, amelyben a republikánusok állanak szemben a monarchistákkal, akik trónjára akarják segíteni az elűzött Manuelét. Jellemző, hogy a királypárt mindössze négy parlamenti taggal van képviselve és mégis az országban tekintélyes erőt jelent. Százötz republikánussal szemben négy köztársasági, de a négy embernek hatalmas tábor van a felsőpapságban, a nemes-ségekben, a földbirtokosokban és a gyarmatokon meggazdagodott ültetvényesekben és kereskedőkben.

Portó városa központja a monarchista agitációknak. Innen ágaznak szét a reakciói szárai, nemesak Spanyolországban, hanem a nyugati országok minden reakciós fészékébe. A kormány élén Cunha Leal radikális érzelmű férfi áll, aki eddig erős kézzel tartotta a hatalmat. Az általános elégedetlenséget azonban ugylátszik ő sem tudta lecsapolni, úgy hogy a republikánusok és monarchisták elvi harcra átesápódott a vagyonsok és a szegények küzdelmévé. Néhány hónappal azelőtt a monarchisták abból az alkalomból, hogy Zita volt királyné átutazott, tiszteletére nagy-szabású tüntetést rendeztek a pályaudvaron. Ez a tüntetés intő jel volt a republikánusok számára, akik érzelmeiknek ellentüntetésekben adtak kifejezést.

Azóta helyzet mindinkább kiéle-sedett: a kormány gazdasági uton, a kereseti lehetőségek és a megélhetés biztosításával szeretne volna elejétni egy nagyobb megrázkódtatásnak, de minden igyekezete meg-hiusult azon, hogy képtelen a for-rongó ország számára hitelt szerezni. Ugylátszik, hogy felbuzdulva az ál-talános zűrzavarban, a portugál had-erő egy része is követelőzik. A flotta legénysége sztrájkba lépett és ez az iparosok és vasutasok sztrájkját meg-könyviti.

A közeli napok nagy izgalma-kat ígérnek Portugáliában.

— Andrassy át akarja venni a hatal-mat. Budapestről jelenti: A magyar po-litika központjában most is a választási küzdelmek állanak. Az ellenzék elkesere-dett harcot indít a kormány ellen és az egységes kormányzópart ma már maga sem hisz a biztos győzelembe. Nemcsak a liberálisok, vonulnak föl zárt sorokban a kormány reakciója ellen, hanem a ke-resztény ellenzék is nagyban készülődik, hogy a választásokon a kormányt kilen-dítse a hatalomból. Vasárnap a keresztény ellenzék köbányai nagygyűlésén Haller ki-jelentette, hogy Bethlen választójogi ren-delete nem egyéb, mint alkalom felelőtlen elemek földalatti szervezkedésére. Andrassy Gyula gróf bejelentette, nem fog megelé-gedni azzal, hogy hangulatot csináljon a kormány ellen, az ország nyakig van már ennek a kormánynak a gazdálkodásával, mindenki tisztán látja a helyzetet. Az ellen-zék legközelebbi teendője az erős szervez-kedés és mihelyt ez a választásokon is érvényesül, első dolga lesz a hatalmat át-venni és az országot a kormánytámoga-tásból élő ugynevezett felelőtlen elemektől megtisztítani.

Kolozsvár képviselőt választ

Nem jelentkeznek a szavazók. Holnap délelőtt lezárják a szavazást

Az Uj Kelet tudósítójától.

Kolozsvár képviselőt választ. Hihetetlen az a közöny, melyet a lakosság tanúsít a választásokkal szemben. Alig van ember, aki tudni látszana arról, hogy Kolozsvár ma képviselőt választ. Ez természetes következménye annak, hogy a város választásra jogosult lakosságának a kétharmada nem szerepel a névjegy-zékben. S akik benne vannak, nem veszik komolyan az egész választást a többiek miatt, akik a lajstromok-ból kimaradtak.

A városháza,

ahol az első kerület szavazatszedő bizottsága működik, a szokottnál is jobban kihalt. A nagy tanácsterem környékén reggel tíz órakor egyetlen szavazót sem lehetett látni. Hat ren-dőrcsapat állt a városházánál, de az ácsorgott unatkozva az előszobá-ban és nézte a szitáló esőt. Ne-gyedóra mulva megjelent az első két választó. Látták, hogy sehol senki, elmentek. Tizenegy órakor három ember lézengett a kongó te-remben. Csak arra támadt némi sür-gés-forgás, mikor a diszteremben elhelyezett katonaság megunt a té-lenséget és elindult sétálni. Tudták, hogy nincs szükség rájuk. Benn, az első számú teremben, a szavazatszedő bizottság tagjai unatkoztak. Cigaretta-füst mellett a végső eredményt talál-gatták. A jegyző gépiesen huzta vég-ig mutatóujját — ki tudja, hányad-szor? — az üres listán szomorkodó husz és egynéhány néven.

A második kerületben

A második kerület választói a Cimbalum-utcai államrendőrség e célra berendezett szobájában gyako-rolják állampolgári jogukat. A sza-vazatszedő bizottság elnöke Domide Antal mellett a Socol és Stefanescu-part két-két bizalmiférfia működik. Puscariu Leontin és dr. Lauranțiu Flavius a nemzeti párt részéről, míg Stefanescuék megbízottjai: Moldován János és Bochis Ilie.

A választás a kerületben a leg-teljesebb rendben és csendben folyt. Az épület előtt néhány konfliktus, a legtöbb szavazó azonban gyalog jött. A választási bizottság tagjai reggel nyolc óra óta permanens szolgálát-ban vannak, ott étkeznek a helyi-ségekben, s ha bárki közülük távozik, erről jegyzőkönyvet vesznek fel. Mi-nuciózusan vigyáznak a választás titkosságára. A szavazó két cédulát és borítékot kap. Ezzel átme-gy egy üres szobába és itt vagy Stefanescu-fehérré, vagy Socol zöld cédulát hely-yezi a borítékba, lezárja a borítékot, visszahozza és az elnök jelenlétében bedobja az urnába.

A kerületben ezerszázhatvanöt, a választói névjegyzékbe föl-vett vá-lasztó lakik, de ma délig mindössze hatvanan adták le a szavzatukat. A délután folyamán sem nagyon tüle-

kedtek az urna elé és ha a holnapi nap is ilyen lanyha lesz, akkor alig husz százaléka a szavazásra joga-sultaknak élt szavazati jogával. A délelőtti folyamán mind a két jelölt ellátogatott a szavazóhelyiségbe.

A harmadik és negyedik kerület-ben szintén nehezen megy a szava-zás. A kerületi rendőrségek nyugod-tan végzik a rendes munkájukat, mintha nem is lenne választás. Hir szerinti a választási bizottságok el-nökei abban állapodtak meg, hogy ha holnap reggel nyolckor a maihoz hasonló csekély számban jelentke-znek a választók, a szavazást délelőtti tizenegy órakor berekesztik.

Nem különb a választás

az ötödik kerületben

sem, melynek polgárai a vármegye-házán szavaznak. Déli tizenkét óráig alig harminc választó jelentkezett. Az érkezőket csak választói igazolványuk felmutatására engedik az aulába, ahol az urnák vannak. Az épület előtt né-hány ember beszélget. Mások azzal szórakoznak, hogy plakátjaikat sillabi-zálják.

Ezideig még a legtöbb szavazatot

a monostoriak

adták le. Ők a hatodik kerület és az elemi iskolában érvényesítik a jogukat. Az épület előtt állandó csoportosulás van. Vagy husz gazda tárgy pipaszó mellett. Itt-ott egy-egy baka tűnik fel a civilek között. Az egyik csoport épen azon méltatlankodik, hogy Monostor egyik közsérmert korifeusát azzal küldték vissza az urnától, hogy a lajstrom-ban benne van ugyan, de nincs vá-lasztói igazolványa. Nagyhangosan ómaga beszél el az esetét.

— Azt mondta az irnok, menjek a rendőrségre. Hát mit gondol, a jogomért még futkározni is fogok? Érdekes, egyik kerületben sem politizálnak annyit, mint itt. Végig az egész Monostori-uton leszakították Stefanescu pártonkívüli jelölt pla-kátját, vagy pedig az areképét vág-ták ki belőle.

Kis gyermekével a karján egy asszony az urát nógatja. — Gyűjjék már haza kend. Ne lopja itt a napot politikával. Ugy-sem a maga fejének való.

Lassan, de mégis gyűlnek a sza-vazatok. Bizonyosra vehető, hogy a monostoriak voksai fogják a választást eldönteni.

Este hat órakor egy-egy járás-bíróági kiküldött jelent meg a vá-lasztási helyiségekben, jegyzőkönyvet vettek fel a választási nap esemé-nyeiről és lezárták az urnát, amelyet bizalmiférfiak külön is lepecsételtek. Holnap reggel nyolc órakor a bizott-ságok újra megjelennek a választási helyiségekben, meg fogják állapítani az urnák érintetlenségét és újra meg-kezdik működésüket.

Zájin ádar

Ádar hónap hetedik napján volt az első világebredés. A zsidó nép nagy tanítója akkor született. Ádar hó hete-dik napján fejeződött be a világterem-tés. Isten csókjától akkor halt meg Mózes. Mint két kőtábla, úgy hasadt ki az időből ádárnak ez a két egynapja és ami az időben értékes, róla sugárzott bele az emberiségbe, mert az isten-eszme lángol benne. És tüzel benne egy másik nagy igehirdetés is. Az a szent igazság, amely az embernek em-berré való megélnyegülését hirdette meg a népeknek. Ezt a két eszmét Mózes adta az emberiségnek. A zsidó-ságnak hozta, de a világnak adta.

Gyönyörű legendák fűződnek zájin ádárhoz. A szentírás azt mondja: mikor isten a nép előtt megnyilatkozott, a föld megrendült és a hegyek úgy resz-kettek, mint a bárányok. A legenda azt meséli, a hegyek akkor kezdtek reszketni, mikor Mózes megszületett.

Legjobban a Sinaj hegy két sziklája reszketett.

— Miért reszkettek? — kérdi tőlök Metatron, a főfogangyal.

És mondja az egyik:

— Jochebed fiat szült és érzik már az Ige, amellyel fel fogja szabadítani a világot.

— Akkor hát ne reszkessetek.

A szikla meghajította kőfejét és így szólt:

— A végzés miatt reszketünk, amely úgy szól, hogy a Sinaj szikláján hirdesse meg az igazságot. De mi ket-ten vagyunk és nem tudjuk, melyi-künk választódott ki erre a dicső-ségre.

— Te is, sziklatestvéred is — mo-solygott Metatron.

A két szikla ködcsuhát öltött ma-gára és várta alázatosan az időt, amely mehozza nekik a megmagasz-tosulást.

És egy napon felment Mózes a hegyre és kihatott két nagy kőtá-blát az egyik sziklából és belovéste a Törvényt, az igazságot és a meg-tisztulást.

A másik kőszikla remegett. Hát neki nem jut semmisa a dicsőségből! És Mózes leszállt a hegyről és mi-kor meglátta a népet, meglátta a sorsát is. Ezt a népet a világ várja.

Erre fogta a két kőtáblát és össze-törte. A szél pedig fölkapta a szikla-port és szétszórta.

— Most már nincs Törvény — sirt a kőszikla.

— Csak most van igazán — szólt Mózes. — Az Eszme volt ebben a kő-ben, amelyet összezsuztam. Sokkal hatalmasabb ez az Eszme, semhogy egy helyen maradhasson. Ahova a szél a porát elviszi, oda kell majd menni ennek a népnek, hogy meghirdesse az igazságot. Ő lesz a meghirdető. És hogy rája ismerjenek, a Törvényt a másik szikla kővébe vésem és ezt adom neki, hogy menjen vele a népek közé.

Igy történt. Egyszer összezsuzta a Törvényt, hogy szétszathassa a népek között és egyszer kőbe véste, hogy odaadja a zsidó népnek.

Aztán megint fölment a hegyre. És isten magába csókolta. Ez ádar hó hetedik napján történt. Ezen a napon fejeződött be a világteremtés, mert a világességéből kiszületett a Törvény és az igazság. (u. p.)

— Temesváron tartják meg az építőmesteri vizsgákat. Az építőmesteri vizsgákat Temesváron fogják megtartani áprilisban és szeptemberben. Az első vizsgára március 20-ig lehet jelentkezni. Az írásbeli kérvényeket a nagyenyedi ipari felügyelőséghez kell beadni.

Értesítés

Ezennel értesítettek a tisztelt tagok, hogy egyetünk ez évi rendes közgyűlését f. hó 7-én délelőtti 10 órakor tartja meg saját helyiségében (Szentlélek-u. 1), ugyanaz nap (7. 7) délután három órakor a nagytemplomban a f. évben elhalt nagyjaink felett gyászistentiszteltet (7. 7) fog tar-tatni Glasner Akiba főrabbi ur által.

Uj tagok f. hó 5-én (vasárnap) és 12-én (vasárnap) délután három órakor fognak fel-vétetni az egylet hivatalos helyiségében (Szentlélek-u. 1).

Cluj, 1922 március hó.

Elnökség.

Hol jegyezhet Uj Kelet-részvényt?

Vidéken:

A Zsidó Nemzeti Szövetség vala-menyi helyicso-portjánál. ooooo

Kolozsvárt:

Marmorosch Blank & Co. Keres-kedelmi Hitelintézet. Közgazdasági Bank. Forgalmi Bank. Polgári Bank.

Az Uj Kelet a zsidóság lapja. Minden zsidó jegyezzen részvényt

rehabilita azokat a fel-ekkel a tizenkettedik bizta. A támadások el-n határozta el magát, te, hogy a szervezet ránosság előtt meg-

könyvvásár Firen-munkatársunk jelenti: értesítése szerint Fi-nemzetközi könyv-amelyen az egész vi-megjelent könyvek át fogják kiállítani teszik ki az összes, solatos termékeket, a einkografiai és foto-tumokat, valamint a berendezéseket (ro-nyvkiállítás eszközei). A vásár előkészíté-mentzetközi bizott-különösen arra helye-nyvásár keretén be-etek népi kulturája ért a vásár színhe-mzet számára, annak műveiből, könyv-ny. Ugyancsak ezt a könyvtárakhoz, amelyekben az il-mennyi ujságja ott könyvek modern ki-tályon láthatók. Ez a bemutatni, hogy a k folyamatán hogyan elomhoz. Térképek, elők fogják a vásárt encel könyvkiállítás ron és különösen in-óris: az érdek-

elutazott Bnkarest-munkatársunk jelenti: ramgyűjtő hat heti-nként elutazott B Bécsbe. Elutazása odában még meg-mak bukaresti akvizi-Blank Arisztid ügyelmemelőbb. A tal bankár ezt írta ba: "Vouloir être rien, vouloir faire tout." Ami magyarul akarni — semmi, minden. Marghilomán reggagdagabb főura, irt a türelemről és anigy Take Jonescu né egészen rövid-zt az egy szót erő-huzta meg, mint ina cárnő és Mária gystilló, befolyásos néhány képet is n. többek között, a aki azonkívül, hogy hires festő, egyik öbb portré, Marioara zenhetőséves korából. ajándéka) Blank u képe és még egy-bukaresti emlékei.

nosok és irosok!

átának el magukat, egyenek kíséretet és poralaku

icco"

ss és kélszeresen igen kiadós és a turó előállítására mas.

gricco" sajtoltó literes és 1/2 literes u pedig mindenféle an ke. ill. eladásra.

utánzatoktó, rják a tej-nyezet.

el forduljanak

u & Co éghez.

uti szállítás! agilis ügynökö-tne.

HIREK

Legenda

egy zsidóru meg egy lóru

Az öreg Lévi Salamon
Mit vétett néked Jehovám,
Hogy nem volt egy csöpp irlalom
Nálad, könyvitni a során?
Pedig míg csak a szeme birta,
Olvasgatá a Talmudot;
Egyéb világi irka-firka,
Kezébe sohasem jutott.
Szent volt a jámbor s hetven évig
Dolgozott, túrt, mint a barom...
Hogy érdemelte ezt a végít
Az öreg Lévi Salamon?

Bő része volt minden nyomorban,
Kint a falu szélén lakott;
Rozsant viskója vala ottan,
Mit még az apjától kapott.
Amig csak birta, maga hordta
Az ócska vasat, cserepet,
Nyulbort, nyűt bundát és gyakorta
Túrt óhséget, meg hideget.
Mikor a vénség elcsigázta,
Ugy segített a ó bajon,
Hogy egy gebét fogott igába
Az öreg Lévi Salamon.

Nyikorgó, rozszant taligával
Járta a várost, falvakat.
Tán többre ment másodmagával?
Bizony nem lett ő gazdagabb.
A ló is evett; oszt' az asszony,
A Rekebám ágyrak esett,
Nem árulhatott a piacon
Szatyingot, kékitőt, meszet.
A szalmát ette a kemence,
A gebe no, meg az alom.
A pénzt patika, kence-fence...
Hej, szegény Lévi Salamon!

A héten Eperjesre rándult,
Hogy összeszedjen valamit;
Pompás, sikamlós volt a szánut,
De nem birta föl a kocsi.
A csörgős szánkok bár repültek
Urakkal, dámmakkal tele;
Haj, de egy kotyanóban ült meg
A kocsi síró tengelye.
— Gyi lé! — biztatta a lovát
Tolván a löcsöt egyik oldalon,
De biz nem juthatott tovább
Az öreg Lévi Salamon.

Öreg esont volt a Szürke roppant,
De huzott, ahogy tőle teit:
Istráng szakadt, a hámfá roppant
S kidőlt a Szürke, föl se kelt.
A vén zsidó nógatta, hej, de
Mit ér az ostor, mit a hang?
Aztán amint huzta, emelte,
A lábaira rázuhant.
És ott feküdtek mind a ketten
A fagyos rögön, a havon
Eltört lábakkal, megdermedten
A ló, meg Lévi Salamon...

Kórházba vitték akkor este —
(Öreg esont, dehogyan bírja ki!)
Láz győrt, a lovát keresve
Többször fel akar ugrani.
Az apóló a dög gebérül
Füllent neki, hogy valahol,
Mint a vakart hal, hizik, szépül
És mindig zabot abrakol.
Mint tündérmesén balga gyermek
Ugy eltűnik mind azon,
Amit hall és boldogan hal meg
Az öreg Lévi Salamon...

Rebeka asszony várja, várja,
Hogy mikor zörög a szekér?
Ódacoszog az ablakába:
Csönd van, minden fagyos, fehér...
Reggelre kelve jégvirágok
Tarkítják ablak üvegét
S amint a napfény tűz reájok,
Oly szépen ragyogott e kép:
Szinesen, miként a szivárvány,
Csillaggal hintett utakon,
Délcegen, paripája hátán
Hazafelé tart Salamon...

Farkas Antal

— **A palesztinai bevándorlás.** Jeruzsálemből jelentik: Hivatalos statisztikai adatok szerint ez év januárjában kilencszázhetvenkilenc zsidó bevándorló jött az országba. Közülük hatszázán Haifában, háromszázharminckilencen Jaffában szállottak partra, a többi negyven szárazföldi uton jutott az országba.

— **Kolozsvárra jön a király.** Az országgyűlési választások lezajlása után a király, a királyné és Ileana hercegnő Kolozsvárra jönnek. A király látogatásának az a célja, hogy személyesen tájékozzék az egyes politikai pártok terveiről és kormányképességéről. Az összes román pártokon kívül a nemzeti kisebbségek pártvezérei is kihallgatáson fogadják majd, hogy ezzel a román nép és a nemzetiségek közötti közeli kapcsolatot elősegítse.

— **Rendkívüli cionista kongresszus.** Londonból jelentik: A népszövetség valószínűleg ez év áprilisában ratifikálni fogja a Palesztina-mandátumot. A cionista központ ratifikálás után rendkívüli kongresszusi fog összehívni a karlsbadi kongresszus delegáltjaiból. Elsősorban megvitatásra kerül a világgkongresszus egybehívása, amely kizárólag Palesztina újépítésének módjaitól fog tárgyalni.

— **Árvíz Kisenevben.** Bukaresti munkatársunk jelenti: Kisenevben, a hirtelen beállott nagy olvadás következtében a városon átfolyó Bacu patak kiáradt és több városrészt elöntött. Nagyon sok ház víz alatt van és több mint kétezer ember bolyong a városon kívül hajléktalanul.

— **Ismét szabad a szeszfőzés.** Az egységesítő bizottság szombat délben ülést tartott, amelyen a kormány teljes felhatalmazásával azt határozták, hogy a jövőben szabadá lesz a szeszfőzés. A bizottság kimondta, hogy a cukorrépa kivételével bármely gabonaféléből korlátlan mennyiségben megengedik a szeszfőzést. A cukorrépa fentartják a romániai cukoripar céljaira.

— **Változások a palesztinai közigazgatásban.** A gyarmati minisztérium közoktatásügyi osztálya erősen foglalkozik Palesztina közigazgatásának iraki mintára való átszervezésével. A reform főelve a megtakarítás, de ezáltal más célt is fog szolgálni. A palesztinai közigazgatásból számítani fogják a politikát és minden politika tisztára a munkára és fegyverre fog szorítkozni. E reformokkal kapcsolatos Bramley ezredes londoni útja. Minden valószínűség szerint őt fogják megbízni az új palesztinai csendőrség megszervezésével.

— **Kihallgatták Averescut a Varjassy-féle papirüggyben.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A fővárosi törvényszék II. büntetőtanácsa 'napok óta a Varjassy-féle papirüggyet tárgyalja. Legutóbb dr. Maneat hallgatták ki, aki elmondotta, hogyan került a papir a kereskedelemügyi minisztériumból Varjassyhoz. Megidéztek és kihallgatták Averescu volt miniszterelnököt is, aki akkor, amikor a papirpanama történt, a kereskedelemügyi minisztériumot is vezette.

— **Segítőbizottság indult el az ukrainai menekültekhez.** Bukaresti munkatársunk jelenti: Néhány nappal ezelőtt Bukarestbe érkezett M. Hermann, a párisi zsidó világsegélyező bizottság kiküldöttje és itt Baclieri Vörös Kereszt-delegátussal esztörtökön tovább utazott Kisenevbe, hogy onnan a román kormány engedélyével átkeljen a Dnyeszteren, az Ukrajnában szinylódó zsidók helyzetét megismerje és sorsukon, valamint utközben a menekült zsidók sorsán segítsen. M. Hermann nagyobb zsidó kísérettel utazik, amely élelmiszereket, gyógyszereket és ruhameieket visz a nyomorgóknak. M. Hermann reméli, hogy a Dnyeszteren átkelve, sikerülni fog összeköttetést találnia a Charkovban, Ukrajna fővárosában tartózkodó másik segítőexpedíció vezetőjével, Fritjof Nansennel.

— **Március tizenötödikére halasztották a hadgyakorlatokat.** A kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság közli, a hadügyminisztérium 7315—1922 számú rendeletével két héttel elhalasztotta a tavaszi hadgyakorlatokat, hogy a behívottak részt vehessenek a parlamenti választásokon. A rendelet szerint a műszaki és speciális csapatokhoz behívottaknak március tizenötödikén kell bevonulniuk.

— **Házasság.** Schwarz Leonkát Szaniszlórlól eljegyezte Herman Máj Margitárról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kolozsvár megkapta a földgáz-koncessziót.** Crainic Viktor városi tanácsos tegnap érkezett vissza Bukarestből, ahol az iparügyi minisztériumhoz felterjesztette a városi tanács memorandumát, melyben Kolozsvár részére koncessziót kér a nagysármási földgáz bevezetésére. Andrea államtitkár kijelentette, hogy Kolozsvár még március első felében megkapja a koncessziót, ha nem is a kért évi négy-ötven millió köbméterre, de minden esetre annyi földgázra, mely a város ipari szükségletét biztosítja. A városi tanács most a bevezetés költségvetését dolgozza ki, melyet Crainic tanácsos fog két héten belül Bukarestbe vinni.

— **Megszűnt a szállítási korlátozás Romániából Csehszlovákiába.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A CFR. vezérigazgatóságához értesítés érkezett a csehszlovák államvasutaktól, amelyben közlik, hogy a legutóbb elrendelt áruszállítási korlátozást a Romániából Csehszlovákiába irányított küldeményekre megszüntették.

— **Román-cseh vasúti tárgyalások.** A CFR. kolozsvári üzletvezetése értesítést kapott a bukaresti vezérigazgatóságtól, hogy a CFR. és CSD. (Csehszlovák államvasutak) kiküldöttjei e hó 9-én Szatmáron értekezletet tartanak. Az értekezleten a két állam személy- és teherforgalmi menetrendjét fogják megállapítani, amely június 1-én lép életbe.

— **Jutalom a legszorgalmasabb Nemzeti Alap-gyűjtőnek.** Erdekies ujtást akar meghonosítani a Zsidó Nemzeti Alap erdélyrészi irodája, amikor jutalmat tűzött ki az Alap legnépszerűbb gyűjtési módzata, a perselygyűjtés fokozására. Annak, akinek a perselyében a legnagyobb összeg gyűlt össze, az iroda művészi kivitelű, névreszülő emléklapot adományoz. Az idei diploma legkomolyabb jelöltje Diósi Béláné, a barátosi fatelep igazgatójának a felesége, aki három hónap alatt 456 lei 15 banit gyűjtött.

— **Megváltozott a bukarest-giurgevói vonat menetrendje.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A CFR. vezérigazgatósága a bukarest-giurgevói vonat menetrendjét a következőképpen változtatta meg: Bukarest indult reggel 7 óra 35 perckor, Giurgevo-Ramadanba érkezik délelőtt 10 óra 50 perckor. Visszafelé Giurgevo-Ramadanból indul délután 5 órakor és Bukarestbe érkezik este 9 órakor. Az új menetrend március 1-én lépett életbe.

— **Fiume a forradalmárok kezén.** Fiuméből jelentik: A forradalmi párt kiáltványt bocsátott ki, amelyben bejelenti, hogy Fiumét véglegesen az anyaországhoz csatolják. Római táviratok szerint az olasz kormány elhatározta, hogy fegyveresen fog beleavatkozni az eseményekbe. A jugoszláv kormány tegnap Rómába fordult felvilágosításért. Fiumében ideiglenes kormány alakult D'Annunzio volt katonáiból. Zanella hívei a közeli falvakban gyülekeznek és elhatározták, hogy megtámadják a fascistákat. Vasárnap több olasz városban tüntettek Fiume visszacsatolása mellett.

— **A nagyváradi szikratáviró-állomás megkezdte munkáját.** Nagyváradról jelentik: A postapalota egyik szobájában már működésben van a szikratáviró-állomás. Egyelőre még csak a naueni németországi gyűjtőállomással állanak a külföld részéről összeköttetésben, azonban rövidesen a többi államokkal is meg lesz a közvetlen kapcsolat. A szikratávirón egyelőre csupán magánjellegű táviratokat vesznek fel. A Berlinből Váradra érkező távirat két óra alatt jut el a feladótól a címzetthez, ami természetesen nagyon megjavítja a hírszolgálatot. A kormány tervbe vette, hogy Kolozsváron és Temesváron is felállít drótnélküli állomásokat, természetesen csak akkor, ha a nagyváradi állomás már teljesen komplett lesz.

— **Kupetzky Albert képkiallítása** a vármegyeházán megnyílik március 8-án.

— **A dési zsidó leánygyelet műsoros estéje.** Megirtuk, hogy a dési zsidó leánygyelet rendkívül sikeres műsoros estélyt rendezett. A tudósításból kiharadt néhány olyan szereplő, akik szép sikert értek el. Mindenekelőtt Sternberg Saroltáról kell megemlékezni, aki a rendezés körül tevékenykedett dr. Ágai Andorné elnöknel egyetemben sok sikerrel. A már említettek kívül szép sikert arattak: Lebovics Zsuzsika, Berger Judit, Holländer Szerénke, Karl Helén, Schwartz Bella, Hirsch Berta, Weinberger Rózsika, Balkányi Erzsike, Dávidovits Erzsike, Salamon Izabella, Katz Sáriki, Hárnik Márta, Máttyás Helénke, Stroll Bözsi, Dux Ducika, Balkányi Mancika, Noe Mindike, Hanz Gizike, Stroll Margitka. — A férfiak közül Panéth Illés, Barna Kalmán, Dáskál Imre, Kovács Manó, Lebovics Lajos, Zélig Gyula, Stroll Lázár és Rosenberg Gyurika.

— **Zsidó orvosok Palesztinában.** Jeruzsálemből jelentik: Az elmúlt év végén Palesztinában a hivatalos statisztika kimutatása szerint százötven zsidó orvos működött. 1911-ben harmincöt orvos élt az országban. A zsidó orvosok száma mindössze 80.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó edesanyánk halála alkalmából fájdalomukat részvétükkel enyhítették és a temetésen résztvettek, ezton mondunk köszönetet. Cluj, 1922 március 6.

Kaufmann Testvérek

Pályázat

A székelvudvarhelyi zsidó hitközségben lemondás folytán üresedésbe jött ort. שיהת állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Pályázótól megkivánatjuk, hogy jó előimádkozó, שיהת ובורק ומנהל וקריא legyen.

Pályázók felkértenek, miszerint 3 elismert ort. rabbittól nyert קבלות másolatokkal kort és családi állapotot feltüntetve okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. 6. márc. hó 15-ig alíroított hitközséghez beküldeni sziveskedjenek.

Az állás azonnal elfoglalandó. Fizetés megegyezés szerint.

Próbaelőadásra csak a meghívottak becsátatnak, kiknek az utiköltség megtérítettik.

Székelvudvarhely, 1922 febr. 23.

Hirsch Hermann Lebovics Géza
hitk. jegyző hitk. gondnok

Arverési hirdelmény.

Lichtenstein Ödön aradi kereskedő ügyfelem a Körösvölgyi takarékpénztár és kereskedelmi részvénytársaság aradi bev. cég. mint az átvételben késedelemes vevő terhére és veszélyére 1922. évi március hó '0-én d. u. 3 órakor Aradon Str. Popa George (Ferdinánd-utca) 9. szám alatti Schenker & Comp. raktárhelyiségben közjegyző közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek előzetesen megtekintendő cca 100 (egyszáz) métermázsra la. egészséges pugliai matta füge kb. 306 szalmafontban (Kukorelli és Tsa budapesti ex- és import cég szállítmánya) fog eladatni az alábbi feltételek mellett: Kiküldési ár grammonként Lei 18.— Bónatpénzül a kiküldési ár 10 százaléka készpénzben teendő le. Árverési vevő köteles a vételárát nemkülönbön a vételi illetéket és forgalmi adót nyomban és készpénzben lefizetni és az árut azonnal átvenni.

Megegyezés eectén az áru a fenti raktárban tovább tárolható.

Az eladásra knrlő matta füge nálam történi előzetes jelenikezés alapján fenti raktárban megtekinthető.

Aradon, 1922. évi március 2-án.

Dr. Singer Lajos ügyvéd

Arad, Str. Horia No. 1.

Ha szép akar lenni amerikai porcellán-pudert használjon
Zöld zárszalag nélkül hamisítvány!

Hölgyek figyelmébe!

Estélyi és utcai ruhákra legújabb divatu any. ezüst és gyöngyhímzés, mindenféle géphímzések, ajorozás plissirozás és gouvrozás gyorsan és szépen készülnek a

Himző Szalonban
Unió-utca 15., emelet.

Sok zsidót megvertem...

Egy fehér terrorista vezeklése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Alább közöljük Roth Sámuel sátoraljai helyi főrabbi levelét. Olyan irás ez, amely sok mindenre jellemző. Elsősorban talán arra, hogy Magyarországon már ébrednek a letküssmeret. Egy fehér terroristáról van benne szó, akinek a lelkiismerete megszólalt és elmult tetteivel vádolta. Ez az ember ártatlan zsidó embereken töltötte ki véres hajlamait. Sokan voltak és vannak ilyenek Magyarországon, ahol intézményessé vált a középkor, amelyet az idő gőzhengere lassan és nesztelenül letipor. A lelkekben már fölécsillan a haladás akarása és fölécsillan az emberi eszmélés. Ennek érdekes tünete a rabbi levelében elmondott esett.

A levél így hangzik:

Sátoraljai helyi, 1922. jan. 10.

A múlt hónapban történt. Ülök az irodámban egy napilappal a kezemben. Egy pesti utcai botrányt olvastam. Elgondolkoztam, önkéntelenül felsóhajtottam: „Istenem, mily nehezen tudnak az emberek magukba térni.” Sójáhtásomat megzavarta egy nem várt látogató. Belép hozzám egy hatalmas külsejű fiatal ember. Első pillantásra tudtam már, hogy vendégem nem tartozik a „sziriai faj”-hoz. Bemutatkozik: sátoraljai helyi születésű római kat. vallású rendőrfogalmazó. Főtisztelendő ural szeretnék bizalmasan beszélni. Felvilágosítom, hogy én zsidó pap vagyok, talán nem engem keres? Ő azonban azt mondja, hogy ez egyszer zsidó papra és nem plebánusra van szüksége s azért jött hozzám. Nagy kérése van, legyen szíves és hallgassam meg őt. Erzem, — tegyem — hogy vétkesem, mert isten csapása sújt. Vezekelni akarok főtisztelendő ur, vezekelni, azért jöttem ide. Nagy az én bűnöm, vétkesem isten és ártatlan emberek ellen, félek a bűnhődéstől. 19-ben, a kommunizmus után sok zsidót vertem meg. Bevallom, ütöttem, pofoztam őket. A szegények rimánkodtak, hogy ne bántsam őket, de én nem hallgattam könyörgésükre. Dicsőségre vágytam, tehát nem könyörülhettem meg egy zsidón sem és a zsidót megverni nem kis dicsőség volt.

Nőtlen voltam, elhatároztam, hogy megnősülök. Elvettem egy jóképű, csinos lányt. megszerettem. Eltem vele

boldogan, de sajnos, csak négy hétig. Utóért a végzet. Az asszony megutált engem, nem akar velem tovább élni. Ha meglát, már rémüldözök, mintha vadállat volnék. Kérleltem, könyörgöttem neki, hogy ne hozzon rám szégyent, ne hagyjon el, az asszony kéréseket nem hallgatott. Egy napon jövök haza a szolgálatból és nem találom az asszonyt, megszökött a szülőihez. Eleinte nem törődtem vele, gondoltam, volt, nincs. Csalódtam a természetemben, az asszonyt nem tudom elfelejteni. Mindig csak rá gondolok, nem tudok nélküle élni. Üzentem a szüleinek, küldjék vissza törvényes feleségemet, kit még egyszer sem szerettem meg, de az asszony azt üzenté, hogy semmiképp sem jön vissza, mert utál engem. Vér tapad a kezemhez, mondta, sok ártatlannak a vére, fél, hogy majd egy napon őt is meg fogom verni. Főtisztelendő ur! Én nem tudok élni. Igérem, hogy zsidót többé nem fogok bántani. Segítsen rajtam! Imádkozzon értem, mert elpusztulok!

Csodálkozva nézek a vad külsejű atlétra, ki megörve, megszelídülve áll előttem és várja segítségemet. Első pillanatban nem tudtam, mit feleljek neki. Bevallja lelki furdalását. Megvert sok ártatlan zsidót csupán dicsőségéből, most megveri érte az isten. Jön tehát én hozzá — a zsidók papjához, hogy imádkozzom érte. Háritsam el isten haragját róla, mert ő nem fog többet zsidót bántalmazni. Gondoltam egyet s mondtam neki: nézze barátom, én nem vagyok csodarabbi, én nem tudom a feleségét visszavarázsolni, hanem ha hallott valamikor a kereszturi híres rabbról, ajánlom, hogy menjen el oda, az majd talán segít magán. — Az ember bocsánatot kért és lehorgasztott fővel kiment az irodámból.

A komor napok egyikén bekopogtat a kereszturi Reb Jesájeli ajtaján egy csinosan öltözött menyecske. Az ajtó megnyílik és az asszonyka bemegy. A chaszid-sereg kíváncsian tekint az asszonyka után, mindenki tudni szeretné, mit keres ez a szép asszony a „rebbe”-nél. Hallgatónak, de nem értenek semmit, az asszony nagyon halakán beszél. Alig mélt el néhány perc, az asszony kisírt szemekkel kijött a szobából és féltékkel elhagyta a „rebbe” házat.

Azt szokták mondani, amióta az angyalok nem járnak a földön, nem történik csoda. Ez nem áll. Igenis, tör-

ténik csoda, még Keresztúron is, még pedig Reb Jesájelinél. Az én megtört, zsidóverő vendégem szót fogadott, elutazott Keresztúrra a rabbihoz. Belép és elmondja mindazt, amit nekem már elmondott. Könyörgött a rabbinak, hogy segítsen rajta, mert különben elpusztul. A rabbi kérde tőle, hogy Ujhelyből való-e a rendőrfogalmazó? A rendőrtiszt csodálkozva néz a tudós rabbi, ki már előre tudja kiletét. (Persze az előtte ott járt csinos asszony a rendőrtiszt felesége volt, ki már megbánta, hogy elhagyta az urat, csak nem mert hozzá visszamenni, félt, hogy nem fogadja vissza, elpanaszolta bánatát egy zsidónak, aki azt mondta neki, menjen Keresztúrra, a rabbi kibékíti majd őt a férjével és véletlenül azon a napon ment oda, amelyen a férje.) A rendőrfogalmazó most már szentül hitte, hogy a csodatevő előtt áll, megismételte kérését és térdreborulva könyörgött a rabbinak segítségért. A rabbi megnyugtatta és megígérte neki, hogy fog rajta segíteni. Behívta a „gabbe”-ját (ajtónálló) mondott neki valamit zsargonul és az elment. A rendőrfogalmazónak pedig azt mondta, várjon egy kicsit. A rabbi imádkozott, a rendőrtiszt meg várt. Nem tartott az egész csak pár percig és a rendőrfogalmazónak az ablakon keresztül a feleségét, amint jön az utcán a rabbi háza felé tartva. A rendőrfogalmazó örömeiben a rabbi nyakába borult és össze-vissza csókolta, azután kisietett az asszonyhoz és bevezette őt a rabbihoz. A rabbi kibékítette őket, de megfogadta a rendőrtisztet, hogy ártatlan embereket többé nem bánt.

A napokban sétálok az utcán és találkozom a rendőrfogalmazóval, aki megállított és hálálkodva köszöntö meg a jó tanácsot, hogy a csodarabbihoz küldtem, aki valóban segített rajta.

Hölgyek figyelmébe!

TAVASZI KALAPOK

készítése, szalmakalapok átvárlása és átalakítások feltűnő olcsó árban és pontos időre készülnek.

NŐIKALAPSZALON, RISS-U. 22.

Kész kalapok raktáron.

Ortodox zsidó asszony a nők egyenjogúsításáért

Az Uj Kelet tudósítójától

Chicago-ban, a „Ripors Advocate” című zsidó újságban Rosa Salman feltűnést keltő cikket írt, amelyben a vallásos zsidó nőknek a férfiakkal való egyenjogúsítását követeli.

A cikkben Salman asszony rámutat arra az évszázados fonákra, amely a hivatalos ortodox körökben mutatkozott a zsidó asszony iránt. A zsidó nőt nem tanították a Szentírásra és igen sok vallási kötelesség alól feloldották. Soha nem követelte senki a nő függetlenségét, úgy bántak vele, mint egy alacsonyabbrendű emberrel: az ortodox asszony kénytelen volt férje parancsait szolgai módon követni. A Talmud bölcsei is igazságtalanok voltak, — írja a Mrs. Salman — amikor kivételes helyzetbe hozták a nőt és csodálkozik azon, hogy a régi zsidó irodalom egyetlen nagya sem emelt szót ez ellen.

„Ha eddig nem történt semmi — folytatja a cikkíró — akkor most kell történnie. Amíg a zsidók a gettóban elzárt életet éltek, addig türelem volt az az állapot, de most, amikor a zsidóság szabadon él a népek között és ki van téve kölső hatásoknak, ez az elnyomatás a jövő generáció zsidóságát komolyan veszélyezteti.”

Salman asszony úgy ír, mint akármelyik sufragette, de nemcsak jogokat követel a zsidó nők számára, hanem a zsidó népi különválasztottság érdekében követeli, hogy a zsidó leány tanulja a Tórát, sőt Talmudot is, hogy ilyen módon a zsidó szellemet gyermekeibe plántálhassa. Csak az asszonyoknak van befolyása a gyermek lelkére és a zsidó ideálokat csak olyan nő érzi át, aki a zsidóságot nemcsak szokásaiból ismeri, hanem ősi írásaiból is. A mai zsidó asszony vallásossága inkább babonás hit, semmint átértett meggyőződés.

A cikkíró rámutat arra, hogy a zsidó asszonyok tudatlansága miatt sok zsidó fiatalember tért át más hitre. Csodálatos dolog, hogy a zsidó asszonyok a rájuk vonatkozó tisztalkodási törvényeket sem tanulnák. A zsidó oktatás egyik fonákja, hogy ezekbe a dolgokba fiatalok fiukat avatnak be, holott ezeket a leányoknak kellene tudniok.

Haldoklik az asszony

Írta Assér Lemil

Figurák vagyunk mi a Mindenség nagy sakkasztalján s velünk játszik az Élet és Halál.

Menachem Mendl nagy darab keserűséget gyömöszölt le a torkán. Vörös szemében három át nem aludt éjszaka káprázott, amint körülnézett a kopár négy fal között. Mozdulatára megrecsegett az ágy és a beteg asszonyban felriadt a kialvóban levő élet.

— Olyan beteg vagyok, Menachem.

Az ember összeresztett és ügyetlen igyekezettel nyult a citromosvízzel telt pohár után. Röstelte, hogy megzavarta a beteget.

— Mindjárt jön az orvos.

— Kár a pénzért. Az imént is csak te hoztad vissza lelkemet a magasságokból.

S úgy megrikatta a szerencsétlent, hogy szenvedő arcára torz mosoly lopozott. Sovány kezét aztán az ura vállára tette. De előbb szét nézett, hogy ninesenek-e benn a gyerekek.

— Menachem, most komolyan akarok veled beszélni. Nem áltatom magam. Hiába, rajtam talán az Isten sem tud már segíteni. És miért is segítene? Nem sajnálom én itthagyni az életet. Nem sok örömem telt benne. Arván hánykolódtam egyik rokonomtól a másikhoz. A eselédje voltam mindenkinek, amíg te el nem vettél. És aztán? Gyermeket születtem neked, kinlődtam és nyomorogtam. Sem ünnepem, se hétköznapom nem volt. Jobban tette volna az Isten, ha egy követ teremt helyettem. De a gyermekeinkkel mi lesz, ha

meghalok? Menachem, a gyermekeim...

Mindkettőjükből az élet sirt forró, gyorsan pergő könnyeket. Nem szégyelték magukat az ellágyulás miatt akkor sem, mikor az orvos közéjük állott. Ez a lelketlen ember — Menachem Mendl nem hitte, hogy az orvosnak is van lelke — egykedvűen vizsgálgatta meg a halálos beteg asszonyt, olyan egykedvűséggel, mint amilyennel Menachem Mendl szokta végigmustrálni az eihordott ruhát. Egy-két érthetetlen szót morzsoltszét bozontos bajusza alatt, papírra vetett néhány sort, zsebre vágta a pénzt és kieammogott a szomorú házból.

Menachem Mendl utánasompolygott. Egyetlen óriási, kétségbeesett kérdőjel volt a nézése, a száján néma rimánkodás vonaglott és rémületes sejtések remegtek minden idegszálán.

Az orvos a vállát vonogatta s nem felelt.

Menachem Mendl csak verejtékes lelkítusa után mert benyitni a szobába. Visszaült az ágy szélére. Szólni nem tudott, az asszony meg nem kérdezte. Minek?

S ahogy a szegény ember összeroppanva meredt néma lázongással a végzet ellen a semmibe, elszundított.

A beteg szánakozó mosollyal nézte az alvót. S az egyedüllet zsongó esendjéből a gondolatok serege bujt elő. Gyerekes összevisszaságban kergették egymást a lázasan lüktető agyban. Az asszony valami szép emléket szeretett volna kiválogatni belőlük. Hiszen az élet annyi baja között egy-egy mosoly, virág, napfény is meghúzódik, melyet csak utólag vesz észre a legtöbb ember. S az ilyen felismerés olyan jó.

De egyszerre csak minden emlék szétrebbent és az asszony úgy érezte, hogy a feje mögött van a jelen. Nagy kinnal a másik oldalára fordult. A fájdalmat a fogával sziszegte bele vértelen ajkába, mert mosolyognia kellett. Ujjongani szeretett volna. Pöttömnyi, pufoék gyerekarok nevetett rá csillogó szemmel.

— Smilku, egyetlenem. Gyere ide. Csókoljalak meg.

Erőtlenül hanyatlott vissza az anya ölére tárt karja. Az asszonyt sirás fojtogatta. S a gyerek arcáról is eilillant a gondatlan mosolygás és riadt szemmel nézte anyja vergődését. Bátorralan lábujjhegyléptekkel ment az ágyhoz s odatarította száját.

— Csókolj meg, mamuska.

Lehellet volt az már csak. A gyerekek megremegett a térde s neki-ütődött az ágynak, mely kisértetiesen felnyikorgott a nyomasztó alkonyatban.

— Vigyázz, ne költsd fel apádat, Smilku... Mit tanultál ma a chéderben?

— Egy szép mesét mesélt nekünk a rebebe. Meséljem el neked is?

Az asszony fáradt tekintettel intett igent és mosolygott. Egy züm-mögő légy szállott a homlokára s nem volt annyi ereje, hogy elhessegesse onnan. A gyerek felvette a földre esett kendőt, a legyet elkergette s aztán legyezni kezdte az anyját. És mesélt. Suttogott, hogy az apja fel ne ébredjen.

— Nagypapó egyszer gödölyét vett a vásáron, két forintért egy gödölyét. Hazavitte...

Jobb kezével szünet nélkül legyezett, közben el-elakadó lélekzettel folytatta a meséjét. Az anyja csak nézte, nézte s a nézésében rajongó

szerepet álmokodott. A gyerek hangja egyhangu duruzsolással folyt szét.

— És jött a macska, csunya, fekete macska és — ham! — megette szegény gödölyét, amelyet nagypapó két forintért vett a vásáron... És jött egy nagy kutya és megölte a gonosz macskát, mert megette a szegény gödölyét, amelyet nagypapó két forintért vett a vásáron... És jött a vastag bot és megverte a nagy kutyát, mert megharapta a gonosz macskát, mert felfalta a szegény gödölyét, melyet nagypapó két forintért vett a vásáron... És jött a piros tűz és elégette a vastag botot, mert megverte a nagy kutyát, mert megharapta a gonosz macskát, mert megette a szegény gödölyét, amelyet nagypapó két forintért vett a vásáron... És jött a harsogó víz és eloltotta a piros tüzet, mert megette a nagy kutyát, mert megharapta a gonosz macskát, mert megette a szegény gödölyét, amelyet nagypapó két forintért vett a vásáron... És jött a szomjas ökör és megitta a vizet, mert eloltotta a tüzet, mert elégette a botot, mert megverte a kutyát, mert megharapta a macskát, mert felfalta a szegény kis gödölyét, amelyet nagypapó vett a vásáron két forintért... Anyukám, hallgatod?

Visszafojtott lélekzettel hajolt anyja felé. Aludt. Smilku nagyvatosan ráterítette a kendőt, hogy a legyek ne bántssák.

Menachem Mendl pedig hirtelen megrázkódott álmában. Elordította magát, aztán vadul beleszakított a ruhájába.

Az asszony halott volt már akkor.

dó leányegylet megírtuk, hogy a dési rendkívül sikeres rendezett. A tudósítás any olyan szereplő, értek el. Mindenek-Saroltáról kell meg-endezés körül tevő-ai Andorné elnök-nők sikerrel. A már szép sikert arattak: Berger Judit, Hol-Karl Helén, Schwartz Weinberger Rózsika, Dávidovits Erzsike, Katz Sáriki, Hárnik elénke, Stroll Bözsi, kányi Maneka, Noe zike, Stroll Margitka, l Panéth Illés, Barna Imre, Kovács Manó, Zélig Gyula, Stroll rg Gyurika.

osok Palesztinában. ntik: Az elmúlt év an a hivatalos stan a szerint százötven őtt. 1911-ben har- z országban. A nem- na mindössze 80.

vilvánítás. Mindazok- tetlen jó édesanyánk fájdalunkat rész- ék és a temetésen mondunk köszönetet. rcius 6.

Kaufmann Testvérek

lyázat

elyi zsidó hitközségben esedébe jött ort. יום זכות hirdetünk. kívántuk, hogy jó elő- יום זכות legyen. tnek, miszerint 3 elis- ertelnet másolatok- lllapotot feltüntető ok- kérvényeket f. é. márci- k. jegyzőhöz beküldeni

elfoglalandó. Fizetés

sak a meghívottak bo- utiköltség megtérítettik. y, 1922 febr 23.

Lebovits Géza hitk. gondnok

hirdelemény.

Odön aradi kereskedő ölygi takarékpénztár és ényártáság aradi bej. elben késedelmes vevő e 1922. évi március hó kor Aradon Str. Popa (utca) 9. szám alatti raktárhelyiségben köz- el megtartandó nyilván- többit ígérnek előze- ő cca 100 (egyszáz) észséges pugliai matta fonatban (Kukorelli és s import cég szállitná- z alábbi feltételek mel- rammonként Lei 18. — áltási ár 10 százaléka le. Árverési vevő kö- nkülönbén a vételi ille- dőt nyomban és kész- s az árut azonnal át-

tén az áru a fenti rak- ató.

elő matta füge nálam entkezés alapján fenti tétó.

1. március 2. án.

Singer Lajos ügyvéd d, Str. Horia No. 1.

ES porcellán- pudert használjon

élekül hamisítvány!

figyelmébe!

hákra legújabb divatu öngyhímzés, minden- ajourozás plisszírozás ozás gyorsan készülnek a Szalonban 15., emelet.

KÖZGAZDASÁG

Nacionalizálják a magánvasutakat

Az Új Kelet tudósítójától

A békeszerződésnek az idegen vállalatok nacionalizálására vonatkozó szakaszát a román kormány az erdélyi magánvasutakra is alkalmazza. A román törvények magánvasutakat nem ismernek, Erdélyben viszont több helyi érdekű vasutársaság van. A legtöbb erdélyi magánvasutó üzleti központja Budapesten van és így ezeket mint idegen vállalatokat kezelik.

A vasutársaságok budapesti igazgatóságai már az elmúlt évben meghívást kaptak a román kormánytól, küldjék ki megbízottait a tárgyalások felvételére. Mindenekelőtt a részvénytársaságok alapszabályait kellett átdolgozni a román közjognak megfelelően. Intézkedés történt, hogy a budapesti igazgatóságok székhelyüket Romániába helyezték át és az igazgatóság tagjainak többségét romániai állampolgárokból állítsák össze.

Az érdekelte vasutársaságok a nacionalizálásra vonatkozó tárgyalásokat megkezdették és alapszabályaikat jóváhagyás végett a román kormány elé terjesztették. Az első két magánérdekeltség, amely ezt megtette, az Arad-Beius-Vascau vasutó és Nagyvárad városi helyi érdekű vasutó. A vállalatok átalakulása két módon történik: magánvasutak állami kezelésben és saját kezelésű magánvasutak. Az állam által adminisztrált vonalak hossza 2200 km., a többi 900 km.

Az erdélyi magánvasutóhálózat 3100 km., az állami vasutóhálózat hossza pedig 2700 km. A CFR. forgalom eddig nagyrészt erre a körülményekre vezethető vissza, mert a magánvasutak adminisztrációját a CFR. adminisztrációval nem lehetett tökéletes összehangba hozni.

A magyar roszim alatt az erdélyi magánvasutak és a MÁV. közötti megállapodások értelmében a helyi érdekű vasutak 40-45 százalékgig részesedtek a hasznból. Tekintettel arra, hogy a kezelési költségek nagyrészt most az állam fedezi, a CFR. vezérigazgatósága az új szerződésekben magasabb haszonrészesedést akar biztosítani az államnak. Az erdélyi közlekedésügy főnöke, V. Pop. igazgató különben közölte munkatársunkkal, hogy az erdélyi helyi érdekű vasutak részére új adminisztrációs szabályzatot dolgoznak ki, amelynek alkalmazását a közeli időben megkezdik.

Belföld

(x) Ujra életbe lépett a nemzetközi szállítólevélrendszer. Bukaresti munkatársunk jelenti: A háború kitörése óta felülvizsgált nemzetközi szállítólevélhasználat Romániában márc. 4. óta újra életbe lépett. A külföldre szóló teljes kocsiakompanyó árúkiutalványokhoz tehát ismét ilyen szállítóleveleket kell használni. Ez a nemzetközi áruforgalom, mint békében, ezután is a berni egyezmény szabályai szerint fog lebonyolódni.

(x) Apénzintézetek országos értekezlete. A Banca Națională keretén belül létesült Román Közgazdasági Intézet májusra értekezletre akarja összehívni az ország összes pénzügyintézetét. Az értekezleten le akarják tárgyalni az országban lévő különböző hitelrendszerket, a gazdasági átalakulásban a pénzügyintézetek szerepét, a hitelkérdés rendezését, a betétek ügyének rendezését, a külföldi tartozások rendezésének kérdését, a valutaproblémákat, szóval a bankokat érintő összes aktuális kérdéseket.

(x) Konstancai áruforgalom. Március 5. Kivittek: Törökországba 2630 kg. faggyút, 281 kg. füstölt kolbászt, 8517 kg. diót, 10.000 kg. aszalt szilvát, 3981 kg. kaskavált, 223.353 kg. benzint. Görögországba 50 kg. pezsgőt. Amerikába 74 kg. nyers rókabőrt és 30.000 kg. diót. Az árak a következők: zab 100 kg. 350, tengeri 360, bab 300 és repace 325 lei.

(x) Több mint 13 milliárd papírpénz van forgalomban. Bukaresti munkatársunk jelenti: A Banca Națională közlése szerint a Románia területén jelenleg forgalomban lévő állami papírpénz összege 13 milliárd 685.446.141 lei, a múltévi, ugyancsak márciusi 9 és fél milliárdtal szemben. Az ércfedezet, amely tavaly, ezidőben, 3 és fél milliárd volt, most 4.581.590.111 lei. Az állami kölcsönök összege 12 és fél milliárdot tesz ki.

(x) Kolozsvári veteményárak. Március 5-én. Közepes kirakás: általában jellemző, hogy a helyi termelők nagyobb árakat kérnek, mint a Bánátihoz hozott árúkért a közvetítők. A helyi termelőknek körülbelül 2 kilónyi igen gyenge petrezselyemért 80 leit kértek, a bánátihoz hozott elsőrangú, szép nagy petrezselyem kilóját a sátrasoknál 15 leijel kínálták. Ugyanez állapítható meg más cikkeknél is. Az árak a következők: fokhagyma kilója 22-24, dió 13, murok 5, aszalt szilva 10-12, hagyma 6, krumpli 2, kifli burgonya 3-50, petrezselyem 15 lei kilónként. Darabszámra helyi termelőknek káposzta fejenként 1-2 lei, nagyobb fejek 6-6-50, hagyma darabja 1 lei, koszoruja 16-20 lei, kalarábé darabja 2 lei, gyógyi alma vékaja 90 lei, fajalma kilója 10 lei, gyengébb 6-8 lei, nyírágseprű darabonként 2-2-50, fáskosár 16-20 lei.

(x) A Warschalovszky-művek ajánlatot tett román mozdonyok kijavítására. Bécsből jelenti: A CFR. központi vezérigazgatóságához a bécsi Warschalovszky-gyár ajánlatot nyújtott be ötszáz román mozdony kijavítására. A vállalat a lehető legrövidebb időn belül tudja a mozdonyokat elkészíteni, rekompenciációs alapon. A román állam a javítási díjat gabonában fizetné ki. A tárgyalások megkezdésére Alfonz Giorgi (a Warschalovszky-művek egyik igazgatója) Bukarestbe utazott.

(x) A bukaresti tőzsde elmúlt hete. A bukaresti tőzsde elmúlt heti forgalma nem mutat határozott tendenciát. Bár általánosságban az irányzat szilárdan állandó, az elmúlt hetek két vezetőpapírja a Romaneasca és Marmorosch is több pontot veszítettek árfolyamukból. Hasonlóan ki nem alakult a helyzet a petroleum értékben, melyek közül a Steaua, Astra lassu és Creditul Minier ugrásszerű emelkedése mellett a Petroibloch és I. R. D. P. csökkenő irányzatot mutatnak. Árfolyamok: Nationala 11500-12000, Marmorosch 1060-1070, Agricola 350-360, Romaneasca 990-1000, Descont 550-560, Commerciala 550-560, Credit Roman 790-800, Generala 550-560, Natuione 110-120, Franco Romana 400-425, Taraneasca 300-310, Creditul Romanesc 530-550, Steaua 4600-4625, Astra 9100-9200, Petroibloc 1760-1770, IRDP 1220-1230, Concordia 2010-2020, Creditul Minier 2050-2060, Resica 1390-1400, Forestiera 1150-1200. — A valutapiac az irányzat általánosságban változatlan, csupán a lengyel és német márka mutatnak lényegesen veszteséget. A hét végén azonban a dollár és angol font több pontot veszített.

(x) Bukaresti bórárak. Bukaresti munkatársunk jelenti: Az itteni bórpiac március 2-án a következő árakat jegyezték talpbőr 72-75, régi olasz áru 72, bacau eredetű 68-70, ploesti-i 63-70. Fekete borjú box 40-45, szines 75. Fekete sevro 55-65, szürke 60, szines 75-85. A franciaországi gyártmányok, a drága valuta miatt, hozzáférhetetlenek és a német áruk inkább kelendők, annak ellenére, hogy az utóbbi időben már a német gyárosok is frankban vagy leiben fizetik meg készítményeiket.

(x) Dobrudzsa vetőmagot kapott az államtól. Bukarestből írják: A kormány tagjaiból összeállított legfőbb gazdasági bizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy Dobrudzsa részére megfelelő vetőmag mennyiséget utalnak ki a tavaszi vetések számára. Dobrudzsának erre a célra kétszáz vagon búzát és száz vagon árpát utaltak ki.

(x) Pénzügyintézetek közgyűlése. Az Agrár Takarékpénztár Rt. Marosvásárhely és az Erdélyrezi Váltóüzlet Rt. Marosvásárhely március 4-én, a Nagybányai Kereskedelmi Bank Rt. március 12-én, a Kézdivásárhelyi Takarékpénztár március 12-én,

a Bölöni Takarékpénztár Rt. március 15-én tartják évi rendes közgyűléseiket, melynek tárgysorozatán az 1921. üzleti év mérlegével kapcsolatos jelentések, felmentvény és osztalék megállapítás szerepelnek.

Ötmillió frank külföldre szóló postautalvány nincs kifizetve. Bukaresti munkatársunk jelenti: A postai vezérigazgatóság értesítette a pénzügyminisztériumot, hogy a háború óta feladott és át nem utalt öt millió frank értékű külföldre szóló postautalvány vár az ország különböző részéből kifizetésre. A pénzügyminisztérium a kifizetés iránt még nem intézkedett.

(x) Legközelebbi hajóindulás Konstanából Newyorkba. Bukaresti munkatársunk jelenti: Konstanából Newyorkba a legközelebbi hajó március 11-én indul. A hajó neve „Megallii Hollas”, I, II. és III. osztályra van berendezve és árukat is szállít. Jegyeket Bukarestben M. Embiricos et Co-nál, str. Academiei 1, továbbá Konstanában str. Lascar Cartargiu 28, Brailában és Galaaban lehet váltani.

(x) Versenyárgyalások és nyilvános árverések naptára. Március 7-én Nagyváradon, a közegészségügyi felügyelőség műszaki hivatalában a Maramaroszigeten létesítendő járványkórház építési és átalakítási munkálatai elvégzésére. — Előírányszat 141.022 lei, bánatpénz 5%.

Március 10-én a balázsfalvi püspökség ügyvédjének irodájában (dr. Jonel Pop-nál) a balázsfalvi árvaházhoz építendő műhelyek létesítésére; a CFR. jasi-i igazgatóságánál (Conta-u. 9 sz.) a pascani-i állomás életterem berendezésére: nyilvános árverés az áruügyi igazgatóságnál Bukarest, (Calinderu-u. 10) 1000 q olasz talpbőr eladására.

Március 11-én árlejtés a szinaiai hegyi csapatok parancsnokságánál 800 vagon tűzifa szállítására.

Március 13-án a kolozsvári államépítészeti hivatalnál a hivatal körletébe tartozó, állami utakra az 1922 költségvetési évre szükséges kavics szállítására. A szállítandó kavics mennyisége körülbelül 17.640 m³, bánatpénz 5%. A 100.000 leinél nagyobb összegű ajánlatok csak a hidépítési igazgatóságnál adandók be.

Március 14-én a székelyudvarhelyi államépítészeti hivatalnál az ábrahámfalvi és székelyderzi állami iskolában végzendő javítási munkálatokra, 5% bánatpénz mellett; a I.V. kerületi parancsnokság hadbiztonságánál Bukarest, Piata Unirei, a csapatok, sítődők és tisztai állomány részére szükséges fahennyiség szállítására; a maramaroszigeti erdőgazdálkodásnál nyilvános árverés a huta erdőszegben 1956 m³ szabvány fa eladására 37.164 lei kikiáltási ár mellett.

Március 15-én árlejtés a sepsiszentgyörgyi államépítészeti hivatalnál, az állami utakra szükséges kerékvetők és korlátok szállítására és elhelyezésére 5% bánatpénz mellett.

Március 15-én a fogarasi államépítészeti hivatalnál a hivatalhoz tartozó utakra szükséges kavics szállítására.

Március 16-án a maramaroszigeti államépítészeti hivatalnál az állami utak javítására szolgáló kavics szállítására.

Külföld

(x) Zürichi tőzsde márc. 6-án. Nyitás: Berlin 200, Newyork 512, Milánó 2710, Prága 850, Budapest 72-50, Zágráb 150, Varsó 12, Bécs 9, osztr. kor. 8-50.

(x) Felosztották az Osztrák-Magyar Bank háború előtti pénzkészletét. Bécsből jelenti: Az utódállamok pénzügyminisztériumait az Osztrák-Magyar Bank likvidáló bizottsága hivatalosan értesítette, hogy az Osztrák-Magyar Jegybank háború előtt kibocsátott papírpénzét az utódállamok között a következőképpen osztották fel: Ausztria 7400 millió, Magyarország 8500 millió, Románia 8500 millió, Lengyelország 2700 millió, Olaszország 2500 millió, Jugoszlávia 5700 millió, Csehszlovákia 8300 millió és más államok 1300 millió koronát kaptak.

(x) Külföldi áruapiac. Március 4. Marseilles rizs 100 kg. 70 frank. Le Havre gyapotfonál 50 kg. 246, kávé 50 kg. 152-25. Páris cukor 160-50. Newyork ezüst unciája 63 cent, London kaucuk kg-ja 8 d. Arany unciája 93 sh. 6. Ezüst 32-5/8 d. réz 1016 kg. 60-6, ólom 20-12, cink 25-5.

(x) Cseh-lengyel részvénytársaság az ukrainai cukorrépa értékesítésére. Prágából írják: A napokban itt cseh-lengyel részvénytársaság alakult, amely Ukrajna bő cukorrépatermését fogja ipari célokra felhasználni. Az előzetes tárgyalások, amelyeket a cseh és lengyel pénzemberek Párisban folytattak, befejeződtek.

(x) Százmilliót a „Ritz“-ért. A „Pesti Tőzsde“ szerint egy svájci pénzcsoport 100 millió koronát kínált a budapesti Ritz-szállodáért, ajánlatát azonban nem fogadták el.

Valutapiac

Páris, márc. 5. Bukarest 83/8, Berlin —, Prága 18—, Bécs —0-25, Newyork 1104, Brüsszel 94/8, London 454-50, Amsterdam —, Milánó 5775, Zürich 215-50, Budapest —, Varsó 0-27, Prága 18.

Berlin, márc. 5. Bukarest —, Krisztiania 5405—, Koppenhága 5340—, Stockholm 6660, Helsingfors, Róma 1527-50, London 1115, Newyork 25285, Páris 2296—, Zürich —, Madrid —, Bécs 460, Prága 411—, Budapest 3560, Amsterdam —, Bruxelles —.

Zürich, márc. 5. Bukarest —, Berlin 205—, Amsterdam 195—, Newyork 512—, London 2254, Páris 4642, Milánó 2690—, Brüsszel —, Koppenhága —, Stockholm —, Krisztiania —, Madrid —, Prága 840—, Budapest 73—, Zágráb 155—, Varsó 12 Bécs —, osztr. kor. 8-50.

Budapest, márc. 5. Lei 538—, Napoleon 2550, font sterling 3120—, leva —, dollár 703—, francia frank 6430—, márka 308—, líra —, osztr. kor. —, rubel —, szokol 11-73—, svájci frank 138-50, dinár 830—, lengyel marka —.

SPORT

A budapesti tavaszi bajnokság első mérkőzéseinek eredménye. Vasárnap játszották Budapesten az idei tavaszi évad első bajnoki mérkőzéseit. A csapatok a rövid tréning után alig közelítették meg az elmúlt őszi formájukat, az eredmények mégis reálisak. Az eredmények a következők: MTK—MAC 2:1, FTC—BTC 2:1, VAC—TTC 1:1, III. ker.—KAC 0:0, UTE—Törekvés 3:0, Vasas—VII. ker. 2:0. Meglepetést csak a VAC—TTC eldöntetlen eredménye keltett, mert sportkörben a VAC győzelmét várták.

Tizennyolcmillió korona egy játékosért. Az angol profiklubok szinte példátlan árdragátsággal licitálják tul egymást, hogy a jó játékosokat maguknak biztosítsák. Így köztudomásra jutott, hogy egy harmadosztályú egyesület 6000 fontot (magyar pénzben 18 millió koronát) ajánlott fel egy elsőosztályú egyesületnek egy játékosért. Még ennél is hatalmasabb összeg került volna a Sunderland pénztárába, ha átengedte volna legjobb játékosát, Buchant a West Ham Unitednek, a mely a világhírű csatárt a maga részére akarta megszerezni. De hiába való volt minden erőlködése, Sunderland nem volt hajlandó átengedni csapatának főerősségét.

Guttman II. a Hakoahban. Budapesti írják: A fegyelmi bizottság hozzájárul az Oe. FV. kérelmére ahhoz, hogy Guttman II. az osztrák szövetség részére kiadassék. Guttman II. Bécsben a Hakoah csapatában fog játszani.

Megjelent az

IFJU KELET

Zöld ifjusági havi folyóirat.

Előfizetési ára egész évre

80 Lei

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: Álarcok. (Ujdonság, 5-ödször. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 108. szám. D.) Szerda: Kék mazur. (Operettujdonság 8-adzor. Rendes helyárrakkal. Általános bérletszűnetben.) Csütörtök: Bálvány. (Ujdonság, először. először. Premierhelyárrakkal. Premierbérlet 24. szám.) Péntek: Bálvány. (Ujdonság, 2-odszor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 109. szám. A.) Szombat d. u. 3 órákor: Carmen. (Népszerű operaelőadás, mérsékelt délutáni helyárrakkal.) Szombat este: Bálvány. (Ujdonság, 3-adzor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 110. szám. B.) Vasárnap d. u. 3 órákor: A vasgyáros. (Mérsékelt helyárrakkal.) Vasárnap este: Óigánygrófnő. (Operettrepiz. V. Hegyi Lili és Sűmegi Odón vendégjátékával. Általános bérletszűnetben. Premierhelyárrakkal.) Hétfő: Szentiványi Álom. (Rendes helyárrakkal. Napibérlet 111. szám. C.) Kedd: Támár. (Operettujdonság, 4-edzor. Operahelyárrakkal. Általános bérletszűnetben.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

Bálvány. Olyan érdeklődés nyilvánul földe Imre új darabjának bemutatása iránt, hogy a jegypénztár már vasárnap nemcsak a premierre, de a második és harmadik előadásra szóló jegyek nagy részét eladta. Az ujdonság exotikus milője, a végsőig feszített igalmes mese bizonyára nálunk is épen úgy meg fogja bozni a nagy sikert, mint ahogy meghozta Budapesten a Vigszínházban. A kiállítás külső pompája is meg fogja lenni a közönséget. A Bálvány szereposztása a következő: A tostitáj — Janovics Jenő, a hatalmas asszony — Pódr Lili, az idegen — Táray Ferenc, Zi-Zu-Zu — Izsáky Margit, Taja — Forgács Sándor, Pe-ji — Berkó József. Csütörtökön este lesz a Bálvány premierje, pénteken a második és szombaton a harmadik előadása.

Álarcok. Ma este ötödször adják Bíró Lajos óriási sikert aratott drámáját, az Álarcok-at.

Kék mazur — nyolcadzor. Szerdán este nyolcadzor adják Lehár új operettjét, a Kék mazur-t.

Szentiványi Álom. Nagy hatása volt a Szentiványi Álom múlt heti reprizének. Hétfő estére újra a Szentiványi Álom előadását tűzte ki az igazgatóság.

Támár. Bródy Miklós új hatalmas operája a jövő hét kedd estéjén negyedszer fog színpadra kerülni.

Uránia mozgó: Kedden, szerdán az aranykorona, filmszínmű. Főszerepben az utólrhetetlen Henny Porten. Marianna, az Arany Korona-szálló tulajdonosának leánya nem megy a gazdag Koloshoz, bár ezzel a titját mentené a tönkremenéstől. A beteg Ferenc herceget szereti. Előző költözik és hallgatói ápolja. Csütörtökön szenzációs berlini társadalmi szűmmű, Lili, erkölcsi iránydarab. Főszerepben a közkedvelt Mia Pankau. Első rész csütörtökön és pénteken fut, a második és befejező rész szombaton és vasárnap.

Egyetem mozgó: Kedden, szerdán az óriási sikert aratott erkölcsdráma. A kurtizán leányának második és befejező része. Csütörtökön, pénteken Paul Adám híres regénye filmen, A Sírlyélek, főszerepekben a Pathé-gyár legjelesebb francia művészei. Szombaton, vasárnap a bűbajos Ossi Oswaldával a főszerepben, egy hallatlanul mulattató, szellemesen pikáns, finom vigjáték, A milliomos kisasszony.

Apolló mozgó: Kedden nagy látványos Nordisk-dráma. A szerelem szigete. Asta Nielsen, a világghírű dán művésznő legújabb alakítása. Szerdán két sláger egy műsorban: Arkon át, bokron át, pazar humoru vigjáték. Azonkívül az aranykorona, megkapó filmszűmmű. Csütörtökön, pénteken nagy irodalmi attrakció, A vasgyáros. Ohnet közkedvelt regénye filmen. Szombaton, vasárnap a Nordisk-gyárak hihetetlenül igalmes és érdeklésítő kalandörténete, Az örökség rabja. Főszerepben Jóé Jenkins

Meghívó.

A «Magyar-Román Faipari Rt.» clujj bej. cég igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a részvénytársaság 1922. évi március hó 16-án délután 3 órákor Clujban Str. Memorandului 8. sz. a. Tischler Mór cég irodájában rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgysorozat.

1. Igazgatóság jelentése a részvénytársaság vagyoni és jogi helyzetéről.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Felmentvény adása az igazgatóság-nak és felügyelő bizottságnak.
4. Igazgatóság és felügyelő bizottság választása.
5. Új igazgatóság és felügyelőbizottság választása.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényesek bírnak, akik részvényesi minőségüket a közgyűlései határnapot 3 nappal megelőzőleg a Rt. igazgatóságánál (Cluj, Str. Memorandului 8. sz.) igazolják.

Cluj, 1922. március hó 3-án.

„Societate Anonima Ungara-Romana pentru industria forestiera“ igazgatósága.

Tavaszi ujdonságok!

Női, gyermek harisnya, keztyű és rövidáru nagy választékban érkezett

Fischbein & Spitz

rövid és kötött áru üzletébe CLUJ (Kolozsvár), Piata Unirii (Mátyás király-tér 29. szám. Bánffy-palota.

A Temesvári Gyapjuipar Rt.

kolozsvári fióküzletében: Calea Victoriei (Kossuth Lajos-u.) 24. 1302

Eredeti gyári áron kaphatók: férfi és női gyapjuszűvetek Engros és endetall! Harisnyáruk engros!

Megnyilt a VULCAN

liszt- és flúszkerkereskedés Cluj, Piata M. Viteazul 18. Úgyes, zsidó fiut tanulónak felvesz. Széchenyi-tér. Torna-vivodával szemben. Telefon 10-81. 1319 Transilvania cirokseprű és kefe-gyár tulajdonosa. Gyártelep Str. Anton Pan 7. Iroda a Vulcan helyiségében, Kriza-utca.

Pályázati hirdetmény.

A baia-marei (nagybányai) Talmud Thóra Egylet pályázatot hirdet két tanítói állásra.

Pályázóktól megkivántatik istenfélők legyenek ezt eddigi működésükkel igazolják. — Kötelesek a helybeli Talmud Thóra iskolában

חומש רשי ודוקק לשון תורה

kiváló tanítói képzettséggel tanítani. Tanítási nyelv júddisch, deutsch (nem máramarosi zsargon).

Az állások azonnal husvét után betöltendők.

Fizetéként az egylet a legtisztességesebb megélhetést biztosítja.

Pályázatok kor és eddigi működés megjelöléssel alant trott plnókhöz intézendők.

Baia-Mare (Nagybánya), 1922. február 20.

KRAUSZ MÓR, főrabbi. (Talmud Thóra elnöke.)

Felélős szerkesztő: MARTON ERNŐ

Kiadó: KADIMA kiadóvállalat r.-t.

Hirdetéseket milliméteres díjazásban szerint veszel a kiadóhivatal

Hetenként friss szállítmány

Clark és olasz cernákból, D.M.C. pamutokból, Grohmann 48 és 24-es cernákból és mindennemű rövidárukból érkezik

Blum Testvérekhez Nagyvárad — Oradea-Mare Telefon 703. 1304

Kereskedők figyelmébe!

Rózsahegyű és más gyártmányu szűvőfonal és Grohman fejtő kapható

Judovits Lázár engros üzletében Cluj, Calea Regele Ferdinand 11. (Wesselényi-utca). Telefon 8-58. Bejárat a Szűp-utcai oldalon.

Stern József és Testvére

Kefeggyár Rt. Debrecen.

Elvámolt raktára és vezérképvisellete egész Románia területére 1328

Rózsá Rezső cégnél Oradea-Mare, Nagypiac-tér 5. Vidéki megrendelések postán eszközöltetnek.

GUTFRIED és HERSKOVITS

Oradea-Mare (Nagyvárad) Piata Unirel 12

Megrendeléseket postán eszközölünk.

Erdély legnagyobb és legszolidabb importörjei. Komplet vagon olasz Clarc-cérna valamint nyári harisnyák, keztyűk és horgolt nyak-kendők érkeztek. Állandó nagy raktár mindennemű rövidáruban. 0000000000000000

TOJÁS.

festék minden színben, versenyen alóli áron, jó minőségben beszerezhető:

„LUXOR“ vegyészeti gyár, Cluj, Telegram: „Luxor“, Cluj, Telefon 12-97. Engros engedmény. 1295

Fregoli Raglán gumiköppeney divatöltöny

Neumann M. cégnél, Cluj, Piata Unirii (Fötér)

Nagymennyiségű lámpaüre, csék táblaüveg, karlsbadú porcellán és Dítmár-féle lámpaüre érkezett.

DEUTSCH K. I. üveg és porcellán nagykereskedés részvénytársaság

Oradea-Mare — Nagyvárad Str. Nicolae Jorga (v. Zöldia-u.) 4. TELEFON 74. 1311

Pontos és szűlid kiszolgálás.

Speciális hajfestő, női fodrász és manicure terem

Gallik és Fodor, Cluj Calea Victoriei 2. (volt Kossuth-L-u.) Modern hajmunkák, jutányos árak! 1282

BOLOND az aki ügynöktől vesz drága essent, míg nálam a legfinomabb liquer essenziákat megrendelheti utánvét mellett 75 lei kilogramonkénti árban

1294 Glűek Henrik Oradea-Mare (Nagyvárad) Calea Vict. volt Kolozsvári-u. 74.

E hó elején nyílik meg Kossuth Lajos-utca 5. szám alatt

Sugár & Co

sporffelszerelések, kötött-árú és uri divateikkek áruháza

Football, atletika, tenis és cserkész felszerelési cikkek óriási választékban és jutányos árban lesznek kaphatók 00000000

Újrafoncsorozás! Finntűkrók gyártása!

Péchy és Társa

Modern üvegcsiszoló és tüköráru gyár üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapusinus-u.) 20 megkezdte: Minden méretű és minőségű tükörök, butorüvegek olcsó áron megrendelhetők. 1270

KÉRJEN ARAJANLATOT!

S. J. Agnon És a meggörbödött kiegyenesedik...

— Regény —
Fordította Sas László 6

És amikor új ruha kellett és nem volt, a szombati ruhát viselték a hat köznapon is. És a szegénységet szép ruhák mögé szorították és betakarták selyemmel.

— Hagyja el a lélek Buczacz város minden lakóját, — rikácsolta Kreindel Tsarne és mondta: — Azt hiszik, hogy Kreindel Tsarnenak már vége van. Ellenkezőleg, lássák és szegyeljék magukat és szegyenitse meg ellenségeimet örökre: ki megy itt ilyen pompás ruhában a piacra.

Ez az, amire az Irás mondja: „Lám, arany és ezüst vonja be és nincsen lélek benne“. És akinek nincsen szeme, mint a Sohar írja, az értelem szeme, az a ruhára tekint. De nem úgy Buczacz városa, amelynek csupa szeme van, mint a halálangyalnak. És mégis úgy tesz, mintha nem látna semmit, csóválja a fejét és a gunyolódók együgyűinek tetetik magukat, vakarják a fülük tövét és hunyorgatnak a szemükkel és szétárják a karjukat és mondják:

— Csodák csodája, mégis a szegénység módja, hogy a gyapjuruhan és a vászonruhan, rongyolt és foltozott, kibuvik, és ime most, mintha a teremtés rendje megváltozott volna.

De nem tartott sokáig, megláthaták, a világ megy a maga útján, a szegénységnek szüik volt a hely a selyemruhában, két lyuk támadt rajta, onnan kitudott ki és eltorzította viselője külsejét, óvjón bennünket az Ir-

galmas és ha Menasse Chajim a piacra vagy a szent helyre ment, a szegénység utána kuszott. Az ételek kifogytak a házbán, nem volt többé mit enniük, füst nem hagyta el tüzhelyüket és Kreindel Tsarne száraz és üszkös kenyeret vásárolt, amelyet napjában egyszer gondok között és nagy szorongva vitt haza és bekente gyümölcslével és befőttel, amely a régi jó napokból az üvegek szélén és sok más edényben megmaradt és a befőtt lecsusztott a belükbe és morgott. És a selyemtakaró alatt, amelyet Kreindel Tsarne még leánykorában, atyja házában készített, nem feküdtek a szép szombati kalácsok, finom lisztből, kisütve tojássárgájában és szezámban, keze műve, amellyel kérkedhet, hanem fekete kenyér, amelyet hitelbe, igazán szíve vérén vett a péktől, guggolt összezugszorodva és komoran és égett kéreggel ott és fekete gondnal fogadták a Szombat királytól orcáját. És mégis annak az embernek tisztos volta, aki egykor jobb napokat látott, nyugodott magán a férfin és az asszonyon és a szegény házon is, amelyben laktak.

De az ember ruhája se tart örökké, mint írva van: „Elpusztulsz, mint a ruha“, mert a ruhának az a sorsa, hogy hanyódik és elpusztul. És nézd csak, itt van a pék, az utolsó fillérig fizetnie kell a lisztért, amelyet a szatóstól vásárol és a szatós szeme is a haszonra sandít és manapság ki törődik bele abba, hogy portékájával adakozó legyen, ha nem fizetnek érte. Aki értelmes, megéri könnyen, a pék vonatkozni kezdett kenyeréből ennek a szegénynek adni. Ekkor Menasse Chajim házában nagy lett az éhség és a szükség a legmagasabb fokra hágott.

Mert mindig is úgy volt, hogy nem a biztonságos helyeket keresi ki magának, hanem a szegények viskójában ver tanyát. És ha szüik lesz neki a hely, akkor elterpeszkedik a padlótól a mestergerendáig. És megtörtént egyszer, hogy leszállott fölöttük a nap és ez a nap szombat előestéje volt és nem volt kenyérük, még fekete kenyérük se a szombat tiszteletére. Mit tett erre az asszony? Ment és felemelt egy követ és a selyem takaró alá tette, hogy az emberek ne vegyék észre a szegényüket.

Ámbár hogy bizonyos, ha csak igazi békesség honoljon Izrael házában, akkor a békesség angyalai, Isten örizz, nem panaszkodik rá, hogy a szombatot nem ünnepelte meg méltóan, de nincs így az ember testével, amely hitvány sárból van és nem engedi magát elesztantani és kiengesztelni, míg szükséglet ki nem elégítik. És az éhség üres erszényvel olyan, mint a tűz a szőszben.

Egyszóval ijesztően támolyogtak és elestek és leomlottak, míg megnőttek a zavar vízei és nem tudták mit cselekedjenek. Ekkor Menasse Chajim beszélni kezdett Kreindel Tsarnehoz, az ő feleségéhez:

— Ezuttal menedéket akarok szerezni számunkra és tanító leszek.

Házasságközvetítő nem lehetett, mert Menasse Chajim nem értett hozzá, hogy hazugságot esztergályozzon és a mesterséghez nem volt kézügyessége. És mégis, akinek van mestersége, mi a haszna belőle? Víz az étkezési kézműsáshoz. De Kreindel Tsarnenak sóhajra nyílt a szája és ime, szóltott Menasse Chajimhoz, az ő urához:

— Jaj nekünk, hogy az üzletben

maradtunk és nem kerültük el, mint egy bélpoklost akkor, amikor felemelték a bérét. Ha ez a gonosz, hagyja el a lélek, nem lett volna, aki belépett életükbe és felcsigázta a harci kedvünk, akkor nem vert volna bennünket ez az egész nyomorúság. Nem állott módunkban, hogy másik fűszerkereskedést keressünk?

De az ember esze mindig későn jön meg, mint a tűzoltók a tűz után és bizony már „Izsák feláldozása“-nak szerzője megmondta: „Addig vond a tehened, míg a kötél a kezében van“. És mert az asszonynak a bolt inkább kell egy literrel, mint a tanító kilene literrel, nem is követte férje tervét és egyáltalán nem egyezett abba bele, hogy Menasse Chajim, az ő ura tanító legyen és mindjárt megzavarta tervezettségét és összekuszálta gondolatait és a szavába vágott és mondta:

— Attól a naptól kezdve, hogy az Örökkévaló, dicséretessék, megteremtette a világot, mind a mai napig, nem akadt egyetlen tanító se, aki azután a kereskedelemből visszatért volna és aki a Tóra kedvéért lekicsinyíti magát, azt az emberek is lekicsinyítik.

És Kreindel Tsarne asszony nem akart Menasse Chajim szavára hallgatni. Mit tett az asszony? Körüljárta mindenek előtt a hozzátartozóit és vérokonait és azt tette, amit tehetett, míg támogatókat és segítőköt talált és az emberek Buczaczbán biztak benne és adták neki mindenféle árut, amelyeket maga keresett ki, hitelre és heti részletre és mihamarabb sátrat rendezett be a piacon, mint a buczaei asszonyok a kepek alatt és Menasse Chajim mellette állott, mint a segédje.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

1922. évi ára 1 lej. — Vastagabb betűvel 2 lej. Legkisebb apróhirdetés ára 10 lej.

Pianninót bérbé keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Mindenféle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint irógéppel való másolások gyorsan és pontosan készülnek. Fővétel hely Friedmann hírlapiroda. 3405-I

Textil szakmában (parasztáru) szakképzett, románul jól beszélő segéd felvétetik. Szombaton zárva. Farkas és Rosenthal Cluj.

Kedvezően élnyelveznék biztosíték mellett 150.000 lejt. Vállalatra is lehet jellegre Reclamához Cluj. 3461-I

Angolból, franciából, németből, oktatók havi 70.— leiert, Calea Victoriei (Kossuth Lajos-u.) 16. 3176-I

Per ekt gépiróné 8 évi irodai gyakorlattal állást keres. Cím Gersch Blanka Tordai-u. 7. 3456-I

Tanítónőt azonnali belépésre 4 gyermek előkészítéséhez keresek. Wagner János Felügyed, u. p. Felvincz.

Suche zu vier Kindern im Alter von 2-6 Jahren intelligente gebildete Jüdische Erzieherin die die deutsche Sprache vollkommen und perfekt beherrscht, bei hohem Gehalt und guter Behandlung. Offerte sind zu richten an Samuel Goldstein, Brasov, Spital-gasse No. 64. 3457-I

Nősülni óhajtok. Fialat szép barna leányt vennék el. Hozományra nem reaktállok, csupán kamatmentes családi kölcsönt igénylek, melyet üzleti célra használok fel és az üzlet jövedelméből törleszték. Leveleket „Komoly“ jellege alatt a kiadóba.

Izr. családnál fiatalember kosztot, esetleg lakást is kaphat Egyetem-utca 5, ajtó 3.

Teljes ellátást keresek jobb intelligens izr. családnál. MENCZER, „Fraternitas“-nyomda Brassai-utca 10. sz.

Becsor, mosótalp, felsőbőr és sajjegartóblank Allandóan nagy készlet késznyben és nagyban. Legol-
gatóbb árak mellett. — Válokt megrendeléseket kik postu-
csezagoktan is elküldök. — Jelenlegi talp és becorok
ára 65-70 lej. — vagonjénel 5 oxalalek kedvez-
mény. SAMSON BUNGYAR, Gyutagya-utca 1 —
Gyotagya vaktárral szemben. Telefon gyar 3-86 — lakás 3-87

Kibérelnek Kolozsvár közvetlen környékén nagyobb gyümölcsösöt két-háromszobás lakással, esetleg elcserelemnél két szobakonyhás, modern városi lakásomat. Közvetítők díjaztatnak. Ajánlatok „Alomtelep“ jellegére a kiadóba kéretnek.

LLOYD az előkelő zsidóság találkozó helye. Bankettek, lakodalnak legjobb kivitelben és a legújtanosabb Cluj, Mátyás király-ut és Unió-utca sarok 00000000

Megérkeztek a női, tavaszi modellek és tiszta gyapjú férfi öltönyök dus választékban
Diamantstein és Moskovits céghez, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand

Fogak ápolására legjobbnak bizonyult az EBODONT fogkréme
Kapható a RÓZSA nagydrogériában, Cluj, Piata Unirei Nr. 26.

TEJOLTÓ
1 : 10.000 erősségében oltóképes 1/2 kilogramtól feljebb minden mennyiségben kapható
Dr. Kohn Gyula gyógyszerárban, Cluj, Piata Unirei 7. sz

Táblaüvegek minden méretben, lámpaárut, kristálytűhöz lámpacső és csiszolt üveg-
árut, demijonokat raktárról azonnali szállítunk 1262

Ausländer Testvérek
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9-54.
En-gros! En-detail!

GANZ villamosági részvevőtársaság igazgatóság
Piata M. Viteazul Széchenyi-tér 41. sz. (Széki-palota.)
Elvállal elektromos világítási- és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, izzólámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. — Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1260

Megérkeztek a tavaszi saison divatkülönlegességei szövetekben és selymekben!
Grünwald és Steiner női divatkülönlegességek áruháza CLUJ, PIATA UNIREI No. 12.

WOHANKA
nyersolajmotorok, benzínmotorok, lokomobilok, kő-járatok, kopthatók, dara és decetisztítók, radiáliszták.
Wohanka és Társa Uróda Rt. Bizományi raktára, Oradea-Mare 1318 Nagypiac-tér 14.

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Xenofon (Szeppan-u.)

Gyárt és állandó raktár mindenféle ékszerárúkbán. Vállal briliáns munkákat, javításokat és alakításokat. Valódi és hamis ékkövek. Fogláló és vésnői műterem. — Fogászati arany és forrasztó, huzalok és lemezek arany és ezüstben. Nemesfém beváltó!
Telefon int. 2-13. — Sürgőnycim: „Guvere Cluj“ 1273

Cukorka és esokoládé raktár
Lusztig és Nussbacher Cal. Regele Ferdinand 31. Szállítunk postán, utánvét mellett.

Wieni irodánk és Bruck-Hegyeshalom-Budapest-Szolnok-Biharkeresztes-Békéscsaba és Kötegyaban felállított saját exposituraink útján **kötber kikötése mellett 5-10-15 napi** határidőn belül Ó-és Uj-Románia bármely részébe vagy vissza **darabára és vagonrakomány** szállításokat vállalunk
Deutsch Testvérek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiokok Wien I. Rotenturm Str. 12. Oradea-Mare Rimanóci-u. 12. Orsova Dunapart. 3185-I

Bőrlábszárvédő elsőrendű anyagból fekete, barna és sárga színben 1286
Krébs János szijgyártó Cluj, Calea Regele Ferdinand 77. Kereskedőknek árkedvezmény!

Szerkesztő hivatal és Cluj-Kolozsvár L. Pop. — Az Uj Kelet Szerkesztő Kézlőhivatal Nyomda HÉBER osztály Zs. N. Sz. ...

V. évfor

A fegy főtogatta kadt, de a meg. Most nem bék tiporja és a diadaln világbírás templomok az oltárok proféciaátka kat a drág rülötte a és zord gából. Mí a világvál mániakusa szeomlások badulások san mero ról kémle Már meg szenvedél szoktuk r Amerika kórjelené Európa hasznót v hogy vol lénk szug e csalhata is, hogy Ameri jósol. A s kezd már egyet és visszajáro színéről hozták m newyorki kamarák gazdasági pitották, ponthoz j vezérek és mien val világprodu hogy raci élelmiszer sét lehető nek az le le lehetne mert ez r sét is, m keresetük a munkás tik Ameri már legm san bár, bodással minden t hullám legmessze Jó vol nem hiss hihetőbb, megelőzte kétségtele Európa g szabad is nélkül ne ságot, se hogy első meg és e rika üzlet elsősorba otthon is. tés jóslat csak meg piacra go nem leg munkabér hogy lefe ellentállás hatatlanu dást. El kel dusztriája